

Regjeli Ujság

Külügymin. s

Noviszád, 1939 november 28, kedd

Urednik — Szerkesztő
ANDRÉE DEZSÓ

20. évfolyam 328. szám

Németország fokozza az aknaháborút

A hadianyaggyárak eddig ismeretlen aknákat gyártanak -- Anglia kereskedelme a balti és a skandináv államokkal holtpontra jutott -- írja Lloyd George

Moszkva fontos lépésre készül a finn kérdésben

Párisból jelentik: Az angol és francia kormány kedd reggel közlése a szigorított tengerzárva vonatkozó rendeletet. A francia sajtó arra hivatkozik, hogy az állítólagos jogtalan háborus eszközöket először Németország alkalmazta és így rákényszerítette a francia és az angol kormányt hasonló ellenrendszabályok alkalmazására.

A Times diplomáciai szerkesztője szerint nem bizonyos, hogy a kedden aláírásra kerülő blokádrendelet azonnal életbelép. A lap a rendelettel kapcsolatban utal a semleges államok tiltakozására és hangsúlyozza, hogy a semleges

tiltakozások a részletekben különböznek egymástól.

A News Chronicle hangsúlyozza, hogy az elkobzás valamennyi német áruva vonatkozik, azokra is, amelyeket csupán 25 százalékgig készítettek Németországban, valamint a birodalomba legujabban bekebelezett országokból származó árukra.

Az angol lapok a zárlat külföldi hatásával is foglalkoznak. A Daily Telegraph washingtoni tudósítója szerint Amerikában egyedül az elszigetelési politika hívei szeretnék, hogy az Egyesült Államok kormánya tiltakozzék a megtiltó rendszabályok ellen.

elképzelhetőnek. A keleti tömbben Törökország, Románia, Bulgária esetleg a szovjetunió venne részt, a nyugati szövetséget pedig Jugoszlávia, Magyarország, Görögország és Olaszország alkotná. Beszélnek a jugoszláv—olasz—görög ugynevezett adriai blokkról is, kétségtelennek tartják azonban olasz sajtókörökben, hogy Tatarescu kormányrajutása az egységes délkelet-európai semleges államok szövetség elgondolásának halálát jelenti.

NYUGATON SEMMI UJSÁG

Berlinből jelentik: A hétfő déli német hadijelentés a következőket mondja:

A nyugati arcvonalon — a túlzásig gyenge zavarótűzétől eltekintve — említésre méltó harci esemény nem történt.

A francia vezérkar hétfő déli előtti jelentése így hangzik:

Az éjszaka folyamán említésre méltó esemény nem történt.

TÖMEGGYÜLÉSEK

SZOVJETOROSZORSZÁGBAN

Moszkvából jelentik: Hétfőn reggel Szovjetországra mindenféle tömeggyűléseket rendeztek a gyárakban. A szónokok tiltakoztak a finn »kihívások« ellen és követelték, hogy a szovjetunió biztosítsa határait a további kihívásokkal szemben. A multban mindig e fajta tömeggyűlések előzték meg a szovjetunió fontos elhatározásait s céljuk az volt, hogy a szovjetközvéleményt megfelelően előkészítsék.

Helsinkiből jelentik: Az United Press munkatársával hivatalos helyen közölték, hogy nem csupán Finnországnak, de a szovjetnek is vissza kell vonni csapatait a határról.

A TÁVOLKELET NYUGALMA

Tókióból jelentik: Josida japán tengerészeti miniszter a sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy a Japán tengerészet legfontosabb feladata a japán nemzeti érdekek feltétlen megvédelmezése a Csendes-óceán nyugati részén. Jóllehet Japán szigorúan kitart amellett az álláspontja mellett, hogy az európai bonyodalomba nem avatkozik bele, Japán tengerészeti körökben mindenesetre figyelemmel kísérik a nemzetközi fejleménye-

ket. Japánnak az a feladata, hogy biztosítsa a Távolkelet nyugalmát. Tókiói politikai körökben megjegyzik, hogy Josida miniszter kijelentései válasznak tekinthetők az Egyesült Államok magatartására. A kínai hadműveletek beszüntetése vagy éppen a Kinában eddig elért eredmények feladására gondolni sem lehet, legkevesebé pedig harmadik hatalmak nyomására.

SZÖKNEK A SVÉD TENGERÉSZEK

A Stefani-iroda jelentése szerint a svéd tengerészek megszöktek az Angliába induló gőzösökről és ezzel késleltetik a hajók indulását. A hajóstársaságok ezért azt a kérést intézték a hatóságokhoz, hogy a legszigorúbban alkalmazzák a kereskedelmi hajók szökésévény tengerészei ellen hozott törvényt.

MAGYARORSZÁG ÉS A SEMLEGES TÖMB

Genfből jelenti a Magyar Távirati Iroda: A La Suisse vezércikkben foglalkozik Magyarországra álláspontjával a balkáni semleges tömb kérdéseivel kapcsolatban. A cikk bevezetésében utal a trianoni szerződés igazságtalanságaira és megjegyzi, hogy a Népszövetség úgy a kisebbségvédelem, mint a revízió tekintetében csalódásokat okozott. Nem várható tehát, hogy Magyarország feltétel nélkül csatlakozzék bármiféle diplomáciai elgondoláshoz. Ez magyarázza meg azt a hangot is, amelyet a magyar külügyminiszter legutóbbi beszámolójában Romániával szemben használt. A Németországról és Olaszországról tett lojális kijelentések maguktól értetődnek. A legjelentősebbek a magyar külügyminiszternek azok a szavai, amelyekben megállapította, hogy az erős Jugoszlávia Magyarországnak is érdeke. Csáky beszéde a semlegességi tömbbel szemben inkább bizalmatlan volt — írja a lap — és az a feltétel, hogy előbb az érdekelt államok közti ellentéteket kell enyhíteni, közvetlenül Románia címére szólott. A cikkirő végül megállapítja, hogy Romániában több, mint másfélmillió magyar kisebbség él, azonban Románia sem határkiigazításról nem akar tudni, sem pedig a kisebbségi kérdéssel nem hajlandó tárgyalni.

Az aknaháború fokozása

Rómából jelentik: A Corriere della Sera berlini forrásra hivatkozva azt közli, hogy Hitler kancellár, miután mérlegelte az aknaháboru első hetének eredményeit, parancsot adott annak fokozására, mivel a tengeri akna Németország legerősebb fegyverének bizonyult. A hadianyaggyárak nagyobb mennyiségben állítják majd elő a legujabb időkig ismeretlen aknatípusokat. Hir szerint a német mérnökök egészen új feladatokat megoldásán dolgoznak. Hitler kancellár ismételt megbeszélést tartott Raeder vezértengernaggyal arról a kérdéssel és a tanácskozások során teljes megelégedését fejezte ki a robbanóaknákkal folytatott hadműveletek felett.

CÁFOLJÁK A DEUTSCHLAND ELFOGATÁSÁNAK HIRÉT

Berlinből jelentik: Német részről cáfolják azokat a londoni jelentéseket, amelyek arról szóltak, hogy Prien buvárhajókapitányt

egész legénységével együtt a Clide öbölben foglyul ejtették és hogy a Deutschland német zsebcsirkalót az angolok az Atlanti-óceán déli részén elfogták.

Hatásos fegyver

Newyorkból jelentik: Lloyd George a Newyork Journal American című lapban a kereskedelmi háborúval kapcsolatos német ellenintézkedéseket kétségtelenül hatásos fegyvernek ismeri el, amelynek alkalmazása nyugtalanító következményekkel jár. Lloyd George elismeri, hogy az angol tengerügyi hivatal nem rendelkezik hatásos eszközökkel a veszedelem elhárítására. Az Északi-tengeren a mostani időkben a tengeri hajózásról alig lehet szó és Anglia kereskedelme a balti és a skandináv államokkal, valamint Hollandiával és Belgiummal szintén holtpontra jutott — írja Lloyd George.

UJABB BOMBAMERÉNYLETEK ANGLIÁBAN

Londonból jelentik: Az ir terroristák újabb sorozatos bombamerényleteket követtek el. Vasárnapra virradó éjszaka husz bombarobbanás történt Londonban és más angol városokban. A merényleteket az ir köztársasági gárda bosszuművének tartják, mivel a szervezet számos tagját súlyos büntetésre ítélték. A bombák nagyjából telefonfülkéket robbantottak fel. Az angol rendőrség

egész Londonban lázasan kutat az ir köztársasági gárda tagjai után. A nap folyamán a Scotland Yard külön bizottságai egyes városnegyedekben kihallgatták az ir nacionalisták párthíveit. Birmingham központjában is több robbanás történt.

A SEMLEGESÉK ÖSSZEFOGÁSA

Rómából jelentik: A semleges államok összefogásával kapcsolatban a Corriere della Sera inkább két semleges csoport alakulását tartja

A munkásbiztosító intézetek szubotici kongresszusán a tartományi beosztás szerinti felosztás elvét fogadták el

MEGALAKÍTOTTÁK A HORVÁT-BÁNSÁGI ALKALMAZOTTAK SZOCIÁLIS BIZTOSÍTÁSÁNAK SZÖVETSÉGET IS

Vasárnap délelőtt 10 órai kezdettel tartották kongresszusukat a jugoszláviai munkásbiztosító intézetek delegátusai. A gyűlés pontosan a kitűzött időben kezdődött és meglepésszerűen

viharosan folyt le.

Dr. Hadzsija Bozsidiart, a zágrebi legfelsőbb munkásbiztosítási intézmények igazgatóját választották meg a kongresszus elnökévé. A gyűlésen 56 delegátus jelent meg, főként a munkásbiztosító intézetek és a Merkur vezetőségének tagjai. A tárgysorozat egyetlen pontból állott, és pedig, hogy megmaradjanak-e az eddigi beosztás mellett, vagy pedig az új tartományi beosztásnak megfelelően megváltoztassák.

A kérdés megvitatása rendkívül heves vitát idézett elő. A horvát delegátusok nevében Szuknovics Iván zágrebi kiküldött javaslatot nyújtott be a tartományi beosztás ellen. A szerb delegátusok részéről Angyalkovics Misa és Bojánovics Márkó (mindketten noviszádiai) azt vitatták, hogy

szükségtelen megbontani a mai elrendezkedéseket.

Dr. Dilber, Szuknovics Iván és mások a tartományi beosztás szerinti felosztást követelték. A tervnek a horvát bánági kiküldöttek között azonnal nagy visszhangja támadt és határozati javaslatot dolgoztak ki, amely szerint főszövetséget alakítanak, amelynek hatásköre az egész országra kiterjed és amelynek Szerb, Horvát és Szlovén tartományban alszövetségei lesznek. Ezt a javaslatot nagy viták után elfogadták, kivéve a szubotici, tuzlai és banyalukai munkásbiztosító intézeteket. Elfogadták az alapszabálytervezetet is, majd a gyűlést berekesztették.

Szorosan egybevév a fentiekkel a horvát bánági alkalmazottak szociális biztosítása szövetségének megalakítása, amelyre a délután folyamán került sor a Neven horvát kultúregyesületben. A Neven disztermében a kora délutáni órákban összegyűltek a délelőtti kongresszuson résztvevő kiküldöttek és rövid megbeszélés után ünnepélyesen megalakították

a horvát bánági alkalmazottak szociális biztosításának szövetségét.

Ebből az alkalomból üdvözlőtáviratot küldtek dr. Macsek Vlatkónak és dr. Subasics Iván horvát bánának. Megválasztották a vezetőséget, elnök lett dr. Malkár Dragan, főtitkár Szuknovics Iván.

A horvát delegátusok tegnap délelőtt a püspöki parkban megkoszorúzták Evetovics Miroljub bunyevác érsek és költő szobrát, majd meglátogatták a horvátság vezetőit, elsősorban Ráics Balázs pápai kamarás, püspöki prelátest és Vukovics Gyidó József szenátort.

A magyar kormánypárt győzelme a tapolcai választáson

Főlényes többséggel Radocsay Igazságügy-minisztert választották meg képviselővé

Budapestről jelentik: A Tapolca-Balatonfüredi kerületben vasárnap lefolyt választás végeredménye a következő: leszavazott a választók 85 százaléka. Radocsay László igazságügyminiszter (MÉP) 12.077, Mecsér András, a nyilaspártok közös jelöltje pedig 2679 szavazatot kapott. Radocsayt tehát 82 százalékos többséggel választották képviselővé.

A magyar lapok közül elsőnek »A Mai Nap« méltatja a füredi választás eredményét. A lap szerint Balatonfüreden az egész ország közvéleménye nyilatkozott meg és mondott ítéletet. Ez az ítélet úgy szól, hogy az ország lakosságának túlnyomó többsége helyesli Teleki Pál politikáját. A lap szerint a füredi választás az ország valódi hangulatát fejezi ki s azt bizonyítja, hogy a magyar nép sokkal érettebb, politikailag iskolázottabb és a nemzet érdekei irányában is érzékenyebb, mint azok a nyilas vezérek, akik egy új rendszer tetszetős jelszavai mögé sorakoznak. A választás nyilas veresé-

gének jelentőségét fokozza az a tény, hogy a nyilasok olyan ismert jelöltjükkel próbálkoztak, akinek a magyar közéletben a múltban jelentős szerepe volt és fontos közgazdasági állásokat töltött be.

Az Esti Újság szerint »az előadás a nagy cirkuszi produkció egész kellékárával együtt, a zöld rohamszijások ellenére megbukott. A vereség tökéletes és le-sújtó. »Az ok a választók kiábrándulása. A magyar paraszt nem vezethető az orránál fogva.

A »Pest« című lap szerint a választás eredménye előre veti árnyékát a nyilasmozgalom vigasztalására. Balatonfüreden nem annyira a kormánypárt, mint inkább az ősi magyar józanság győzött.

Az Új Nemzedék szerint hiábavaló volt a nyilaspárt tagjainak a választás tartamára való összefogása és az agitáció fokozása. Még csak rendzavarás sem volt, minden simán folyt le.

A szovjet Karelia kiűritését követeli Finnországtól

Londonból jelenti az Avala: A moszkvai rádió a következő hirt közölte:

A finn követ Molotov jegyzékének átvétele után kijelentette, hogy nyomban érintkezésbe lép kormányával és ennek megtörténte után válaszol a szovjet jegyzékére.

A szovjetkormánynak a finn Helsinki jelentés szerint

a finn fővárosban nagy izgalmat keltett az orosz jegyzéknek az a követelése, hogy a finn hadsereg 20-25 kilométeres mélységben űritse ki Karelia földnyelvét. Kiemelik, hogy ez a követelés egyértelmű annak az erődítményvonalnak elhagyásával, amely a földnyelvet elzárja és Viipuri várost védelmezi. Mindamelllett megállapítják, hogy a szovjetkormány jegyzéke nem ultimátum jellegű és nyitvahagyta az ajtót a tárgyalások előtt. Helsinkiben úgy vélekednek, hogy a szovjetkormány csupán nyomást akar gyakorolni a finnekre, a jelenleg szünetelő tárgyalások újrafelvételé céljából.

AMERIKAI TILTAKOZÁS A KIVITELI ZÁRLAT ELLEN

Londonból jelentik: A Times newyorki tudósítója szerint többszáz amerikai behozatali cég, amelyek német árukat szállítanak az Egyesült Államokba, táviratilag felszólította Hull külügyminisztert, hogy Anglia kormányánál tiltakozék a bejelentett kiviteli zárlat ellen. Az amerikai cégek felhívják a washingtoni kormányt, bírja rá Londont a terv azonnali visszavonására, mert megengedhetetlennek tartják az amerikai tulajdonban levő áruk lefoglalását.

ANGLIA GÖRÖG HAJÓKAT VÁSÁROL

Athénből jelentik: Az athéni görög követ nemrég Metaxas miniszterelnökkel megbeszélést tartott, amelynek során ajánlatot tett nagyobb mennyiségű görög hajótér vásárlására. Hir szerint Görögország hajóterének mintegy a felét Angliának engedi át. Athéni körök nézete szerint ez az üzlet mintegy ötmillió drahmát jövedelmez Görögországnak.

OLASZORSZÁG A SEMLEGES KERESKEDELEM KÖZÉP-PONTJA

Londonból jelentik: A News Chro-

nicle római tudósítója szerint a háboru egyre jobban a semleges kereskedelem központjává teszi az olasz kikötőket. Belgium és Hollandia az utóbbi hetekben áruikat Rotterdamból és Amsterdamból szárazföldi uton Olaszországba küldték, ahol az árukat hajóra rakták és a holland, illetve belga gyarmatokra vagy más tengerentuli helyekre irányították. Hasonló módon Olaszországon keresztül bonyolódik le a hollandiai és belgiumi behozatal is. A szállításnak ez a módja olcsóbb és nyolc nappal gyorsabb a tengeri utnál. A balti államok is Olaszország felé irányítják külkereskedelmüket.

MEGINDULT A MAGÁNGÉPKOCSIK FORGALMA OLASZORSZÁGBAN

Rómából jelentik: A magángépkocsik forgalma, amelyet a háboru kitörésekor megszüntettek, december elsejétől kezdve ismét megindul Olaszországban Minden gépkocsit tulajdonos havonta 30 liter benzint kap.

SZABADSÁGOLÁSOK AZ OLASZ HADSEREGBEN

Rómából jelenti az Avala: December elsején mintegy 30.000 olasz katonát szabadságnak. A szabadságolásokra a téli munkálatok miatt kerül sor.

Újabb vasúti szerencsétlenség Németországban

Tizenegy halott 3 sebesült

Berlinből jelentik: A Frankfurt-giesseni vonalon egy tehervonat belefutott a személyvonatba. Az összeütközés során 11 utas meghalt, öt megsebesült.

Gafencu holnap nyilatkozik Románia külpolitikájáról

Bukarestből jelentik: Gafencu román külügyminiszter szerdán délután mondja el külpolitikai beszámolóját a szenátus és a képviselőház egyesített bizottságai előtt.

Ankaraj jelentés szerint az új román kormány megalakulása kedvező benyomást keltett Törökországban, mert ott Tatarescu és Gafencu, akik már több utazást tettek Törökországban, nagy megbecsülésnek örvendenek.

A román kormány betiltotta az árpa kivitelét. A rendelet előtt kiadott kiviteli engedélyek azonban még felhasználhatók.

PITMAN SENÁTOR A KIVITEL BETILTÁSÁÉRT

Washingtonból jelentik: Pitman szenátor, a szenátus külügyi bizottságának elnöke kijelentette, hogy a kongresszusban törvényjavaslatot terjeszt elő, amely felhatalmazza Rooseveltnél elnököt a Japánba irányuló kereskedelmi árukivitel betiltására.

CHAMBERLAIN:

Az idő a szövetségeseknek dolgozik

A kivíteli zárlatot a Földközi-tengerre nem terjesztik ki — A szövetségesek tekintettel vannak Olaszország érdekeire

Londonból jelenti az Avala: Chamberlain miniszterelnök vasárnap este rádióbeszédet mondott. Kijelentette, hogy a háborúért Hitlert terheli a felelősség. A békés megoldást — mondotta — Hitler akadályozta meg és számunkra nem maradt más hátra, mint az, hogy összeszorított foggal, barátainkkal és szövetségesjünkkel együtt hadba vonuljunk. A németeknek fel kell ismerniök, hogy a mai időben sokkal többet veszhetnek, mint nyerhetnek. A németek nem törődnek azzal, hogy aknáik semleges hajókat

ugyanúgy elsüllyesztenek, mint angolokat. Anglia majd elintézi a mágneses aknákat is, ugyanúgy, amint a tengeralattjárókat is elintézte.

A hadihelyzetről Chamberlain ezeket mondotta:

— Az idő hatalmas tényező, amely a szövetségeseknek dolgozik. A Németország elleni ostromzár minden héten erősebb lesz és lassan, de biztosan megvonjuk Németországtól a háboru folytatásához szükséges legfontosabb nyersanyagokat.

— Hadicélunk az ellenség legyőzése. Le akarjuk győzni a hódítás, az erőszak szellemét, amely ártatlan polgárok kínzásában nyilvánul meg és fenn akarjuk tartani kötelezettségeinket a világgal szemben, bárhol is mutatkoznak erre szükség. Ha a német népet kényszeríteni lehet arra, hogy vérontás nélkül szakítson az erőszak szellemével, annál jobb. Ezzel a szellemmel azonban szakítani kell. Ez a hadicélunk és mindaddig harcolunk, amíg ezt el nem érjük.

— Az a kívánságunk, hogy a győzelmes háboru után új Európát teremtsünk, még pedig olyan új Európát, amelyben minden állam jóakarattal és kölcsönös türelemmel intézné el a félreértéseket. Ilyen Európában a béke sohasem válhatna kérdésessé. Ebben az Európában minden állam lezserelne és a fegyveres erő csak a belső rend fenntartására szolgálna.

— Első feladatunk az, hogy elérjük hadicéljainkat és megnyerjük a háborut. Ebből a célból az angol birodalom minden tagja egységesebb, mint valaha. Világo-

san tudjuk, hogy a terror uralmának amiéyet a mai német kormány honosított meg a világban, meg kell szünnie, hogy az új és jobb Európát kiépíthessük. Tudjuk, hogy ebben a nagy harcban a jogért küzdünk a jogtalanság ellen.

Washingtoni jelentés szerint Chamberlain beszéde, amelyet a nagyobb amerikai rádióállomások is közvetítettek, amerikai körökben a legjobb benyomást keltette. Chamberlain békeszempontjai teljesen megegyeznek Roosevelt elnök és Hull külügyminiszter felfogásával. (A. A.)

Megtorpedózott óceánjáró

Londonból jelenti: A Pilsudszky nevű 14.300 tonnás lengyel óceánjáró gőzöst az angol partoktól északnyugatra vasárnap délelőtt megtorpedózták. A hajó a lengyel tengeri kereskedelem legkorszerűbben épített hajója volt. 1935-ben készült a monfalconei hajógyárban. A háboru kitörése előtt a Gdunia és Newyork közti forgalmat bonyolította le. A hajót a háboru kitörése után az angol tengernagyi hivatal bérelte ki. Mihalszki János másodtiszt a szerencsétlenségről a következőket mondotta:

— Azt hiszem, mintegy 140 ember hagyta el a hajót. A robbanás pillanatában néhányan megsebesültek. A rádiótávirás nem tudott dolgozni. A hajótöröttek több, mint egy óra hosszat hanyódtak a tengeren, míg a helyszínre érkezett angol torpedóromboló fedélzetére vette őket.

Az Avala londoni jelentése szerint a Pilsudszky elsüllyesztése során 40 ember tűnt el. A hajó kapitánya, a konyhafőnök és a segédszakács, akik nem akarták elhagyni a hajót, a hullámokban lelétek halálukat.

A 8577 tonnás Adolf Wöhrmann

nevű német gőzöst az Atlanti-óceán déli részén saját legénysége elsüllyesztette. Ezzel megelőzték azt, hogy angol hajó a gőzöst feltartóztassa. A gőzös 127 főnyi legénysége és 35 utasa, köztük 18 francia megmenekült. A német távirati iroda erről szóló közleménye megjegyzi, hogy a hajó közelében felfegyverzett angol kereskedelmi hajó tűnt fel, amely szikratávirón angol hadihajót hívott a helyszínre.

Londoni jelentés szerint a »Ravapindi« nevű, cirkálóként használt felfegyverzett angol kereskedelmi hajó elsüllyedt. Mint az Avala közli, a hajó személyzete 300 főből állott.

A Reuter-iroda közlése szerint semmit sem tudnak a Villiam Hamfish halászhajó 13 matrózának sorsáról. Ezt a hajót a múlt héten német tengeralattjáró torpedózta meg és a hajótöröttek nyílt csónakban hanyódtak a tengeren. (A. A.)

A Reuter Gusztáv nevű svéd olajszállító gőzös, amely Közép-Amerikába tartott, Angliától északra aknára futott és súlyosan meg rongálódott. A legénység 29 tagja közül tízet megmentettek.

ANGOL REPÜLŐK NÉMET-ORSZÁGI UTJA

Londonból jelenti: Az angol légügyi minisztérium a következő közleményt adta ki:

Az angol légi haderő gépei szombaton újra sikeres felderítő repüléseket végeztek Északnyugat-Németország, nevezetesen Wilhelmshaven és Helgoland szigete felett. Az angol gépeket heves légvédelmi ágyutűz fogadta. A repülőgépeknek a kedvezőtlen légköri viszonyok és a heves légháritó tüzelés ellenére sikerült céljukat elérni és küldetésüket teljesíteni. Az egyik gép igen alacsonyan repült és pillanatok alatt lefényképezte a német légvédelmi állásokat. A repülőgép körül gránátok robbantak és más angol repülőgépek is erős légháritó tüzbe kerültek. Ellenséges harci re-

pülőgépet azonban csak egyet vettek észre és a sűrű ködben azt is könnyűszerrel kikerülték. A visszarepülést nagy mértékben akadályozta a növekvő sötétség és a repülőgépek szárnyain és légcsavarjain keletkezett jég.

GYENGE TÜZÉRSÉGI TÜZ NYUGATON

Berlinből jelenti: A német távirati iroda közlése szerint a nyugati arcvonalon — gyenge ellenséges tüzérségi tüztől eltekintve — nyugalom van. Az ellenség a tüzérségi műveleteket a Saarvidéktől délre elterülő részen és Weissenburgtól keletre folytatja. A német tüzérség viszonzza a tüzet. A Maginot-vonal egyik ágyuja Lansdorf környékére mintegy husz lövést adott le. Az egyik német járőr néhány francia foglyot ejtett.

A szigorított ostromzár életbeléptetése

Párisból jelenti: A francia külügyminisztériumhoz közelálló Petit Parisien úgy tudja, hogy a szigorított tengeri rendszabályokat a semlegesek tiltakozása ellenére is életbeléptetik. A királyi rendelet szövegét kedden teszik közzé, természetesen azonban, hogy a rendszabályok alkalmazásánál

tekintetbe veszik a semlegesek megjegyzéseit is.

A Földközi-tengerre — ugylát-szik — nem kívánják ezeket a szigorubb rendszabályokat kiterjeszteni. Erre lehet következtetni az Epoque cikkéből. A lap, amely a francia nagyvezérkar szócsöve, ezeket írja:

Az angol sajtóban felmerült az a gondolat, hogy célszerű volna az ostromzárát a Földközi-tengerre is alkalmazni. Elméletileg és műszaki szempontból ez a gondolat talán helytálló, a párisi és londoni reálpolitikai megfontolások és érzelmi okok azonban egyaránt arra készítetnek, hogy minden alkalommal tekintettel legyünk Olaszország szempontjaira és érdekeire.

A FINN—SZOVJET HATÁRINCIDENS

Moszkvából jelenti: A szovjet rádióállomások a finn—szovjet határincidenssel kapcsolatban közölték, hogy a határon állomásozó szovjetcsapatok nem válaszoltak a finn részről kezdett tüzérségi tüzre, mert azt a parancsot kapták, hogy ne feleljenek az ilyen jellegű kihívásra. A szovjet-hadsereg vezérkara a helyszínre küldte Tikimirov őrnagyot, a vezérkar első osztályának vezetőjét, aki megkezdte a vizsgálatot.

FINN HIVATALOS KÖZLEMÉNY

Helsinkiből jelenti az Avala: A finn—szovjet határincidenssel kapcsolatban a finn távirati iroda a finn külügyminisztérium következő állásfoglalását közli:

A finn hatóságok a szovjet részről jelentett eset megvizsgálása után megállapították, hogy finn részről a határon egyetlen ágyutűzés sem dördült el. Sokkal valószínűbb, hogy szovjet részről került lövéldözésre a sor, mert ismeretes, hogy a szovjetcsapatok a finn határ mentén lögyakorlatokat tartottak.

AZ ÚJ SZOVJETKÖVET RÓMÁBAN

Rómából jelenti a Stefani-iroda: Gorenj Nikolaj, a szovjetunió új kvirinái követe, aki szombat este Rómába érkezett, vasárnap elfoglalta hivatalát.

SZÉNHIANY OROSZORSZÁGBAN

Moszkvából jelenti: Oroszország egyes részeiben szénhiány van. A Pravda szerint a gyárak kénytelenek tőzeggel fűteni.

HÚSTALAN NAPOK

Bulgáriában 2, Görögországban 4, Olaszországban három hústalan nap tartása kötelező. Finnországban a központi fűtéssel rendelkező bérházakban a melegvizszolgáltatást csupán egyszer egy héten engedélyezik. A központi fűtés Olaszországban november 1-e helyett csak november 25-én indult meg és március közepéig tart. Görögország csak 95, továbbá 85 és 75 százalékos kiörlésű lisztet szabad előállítani és csak kétfajta kenyeret szabad sütni. Az étermekben kiszolgáltott kenyéradag súlyát hét dekában írták elő, ezt az adagot azonban csak két darabban lehet kiszolgáltatni.

A windsori hercegnek nem engedték meg, hogy hazavihesse kutyáit

Milyen furcsákat kérdeznek az újságolvasóktól az angol olvasók?

A legtöbb angol lap külön rovatot nyitott a háborús szerkesztői üzenetek számára. Rendkívül furcsákat kérdeznek az angol olvasók és még furcsábbakat válaszolnak a szerkesztők. Ime egy példa.

Hamblying ur a Kent grófságból a következőket írja:

— Mélységesen fel vagyok háborodva a miniszterelnök ur ellen. Öt nagyszerű haditalmányomat jelentettem be neki és még csak nem is válaszol.

Igy akarja megnyerni a háborút? Kérem, közöljék velem, hogy mi a teendőm Chamberlain ur ellen?

A válasz így hangzott: — Nem a miniszterelnök urhoz tartozik a kérdés. Legyen szíves írja le újra a találmányairól szóló ismertetést és küldje el annak a hivatalnak, amely ezzel foglalkozik. (Közlök a hivatal pontos címét.)

K. Mc. ur Sussexből így ír: — Irországban születtem és Angliában lakom 14 hónap óta. Igaz, hogy most már csak utlevéllel mehetek a hazámba szabadságra és külön engedéllyel térhetek vissza?

A válasz: — Igaz. Utlevélet kell kérnie az irországi főmegbízottól 33 Regent-Street. Ezenkívül kiutazási engedélyért is kell folyamodnia. Ha letöltötte a szabadságát Irországban, hasonló engedéllyel utazhat vissza az anyaországba.

Egy asszony arról panaszkodik, hogy meghívták a férjét sofőr-szolgálatra. Azt az ígéretet kapta, hogy három hét fizetést kap. Ezzel szemben nem kapta meg a nagyháborúban viselt rangját és csak heti 24 shillinget fizetnek neki. Ebből nem tud hazaküldeni. Kihez kell fordulni fizetésemelésért?

Válasz: — A sofőr jelentkezzék kihallgatás-vezetőparancsnokánál és mutassa fel háborús iratait.

Egy menyasszonyjelölt azt kérdezi, hogy vajon utazhat-e a francia határra a vőlegényéhez, akivel szeretne megesküdni.

A szerkesztőség hosszú válaszában közli, hogy egy darabig Hoare-Belisha hadügyminiszter megengedte a fronton levő katonáknak, hogy házasságot köthessenek. E célból a menyasszonyoknak külön utlevéletet bocsátottak a rendelkezésükre.

Ugyanakkor azonban ezeket a látogatásokat különböző okokból megtiltották.

Külön kérvényben kell fordulni a hadügyminiszterhez, aki egészen különleges méltánylást érdemlő esetben megadja az utazási engedélyt.

Fiatal francia hölgy elpanaszolja, hogy a kutyáját nem engedik behozni Angliába. Azt kérdezi, hogy a háború alatt miért nem függesztik fel a szigorú ebzárlat tilalmát, hiszen ilyenkor nem tudnak az emberek úgy utazgatni és például ő sem látogathatja meg jelenleg Párizsban tartózkodó kutyáját.

A hölgy a következő választ kapta: — A kutyák bevándorlási törvényét egyelőre nem változtatják meg.

Ne is próbáljon kivételt kérelmezni, mert a háború nem ok arra, hogy ezt a kérdést revízió alá vegyék. Nyugodjék meg, a windsori hercegnek sem engedték meg, hogy magával hozhassa a kutyáit Franciaországból.

A topolai Kerületi Földműves Szövetkezet ügye a szubotícai korrupciós ügyek vizsgálóbírája előtt

Dr. Bogdánovics Luka topolai közjegyző kihallgatása szombaton egész napon át tartott

Szubotícaról jelentik: A topolai Kerületi Földműves Szövetkezetben történt milliós szabálytalanságok ügye kezd befejező stádiumba érkezni. Megírtuk, hogy dr. Bogdánovics Luka topolai közjegyző, a Kerületi Földműves Szövetkezet egyik alapítója, igazgatósági tagja és pénztárosa egyszemélyben, a Kedvezményezett Agrárbanktól 5.000.000 dináros kölcsönt szerzett a szövetkezet tagjai részére, a pénzből azonban csak nagyon kevesen kaptak. Emellett dr. Bogdánovics tudtával és beleegyezésével, sőt több esetben a tagok tudta nélkül maga dr. Bogdánovics közreműködésével a kölcsönzött ötmillió dinár biztosítékként minden szövetkezeti tag ingatlanát betáblázták.

Dr. Bogdánovics, aki az ügyben a főszerepet vitte, eddig meg sem jelent a vizsgálóbíró előtt. Szombaton a korrupciós ügyek vizsgálóbí-

rója ismét kihallgatásra idézte be a közjegyzőt, aki ezuttal végre megjelent a kihallgatáson. Dr. Bogdánovics kihallgatása egész napon át tartott. A súlyos visszaélésekkel gyanúsított közjegyző beismerte, hogy

kitöltetlen szerződési blankettákat íratott alá a szövetkezeti tagok egy részével, de azt állítja, hogy ezzel senkit nem károsított meg.

A vizsgálóbíró a vizsgálat mielőbbi befejezésének érdekében a vád anyagát két részre osztotta, különválasztotta azt a részt, amelyben dr. Bogdánovics mint közjegyző vétett a közjegyzői törvények ellen és külön azt, amelyben a büntető törvénykönyv ellen vétett. Utóbbit átadták az államügyészségnek, ahol G. Brics Sztipán államügyész megkezdte a vádirat összeállítását.

Miniszterjárás Szomborban

Szmolyán és dr. Torbár miniszterek népgyűléseket tartottak

Szomborból jelentik: Vasárnap reggel Szomborba érkezett Szmolyán Barisa tárcanélküli és dr. Torbár Iván postaügyi miniszter. A minisztereket dr. Vukovics Grga és Matarics Antal, a HSzSz-párt elnöke fogadta, akikkel együtt elmentek Batinára, ahol

népgyűlést tartottak. Batinán Vukovics Gyidó József szenátor üdvözölte a minisztereket. A népgyűlésen a minisztereken kívül dr. Vukovics, Matarics Antal, Kova-

csics Jerkó és Vukovics Gyidó mondtak beszédet.

A miniszterek és a kíséretükben lévő horvát politikusok ezután Gájacson és Topolyén rögtönzött megbeszéléseket folytattak, majd Dubosevicára utaztak, ahol nagy népgyűlés volt. A dubosevicai népgyűlés befejezése után Szmolyán és dr. Torbár miniszter visszatértek Szomborba, ahonnan este 8 órakor elutaztak Beogradba.

Ellopta a tolvajtól a lopott hizót

Hárommázsás hizott sertés falandos uja a békés tanyaúvartól a zajos városi házielők alá

Szubotícaról jelentik: Furcsa esett történt vasárnapra virradó éjjel Szubotícán. A kora reggeli órákban beállított a rendőrségre Racsmány István gazdálkodó és feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki az éj leple alatt tanyájáról

ellopott egy hárommázsás hizott sertést.

A rendőrség széleskörű nyomozást indított a rejtélyes körülmények között eltűnt sertés fellelésére s az alábbiakat derítette ki:

Csöke István 27 éves horgosi illetőségű szubotícai munkás észrevette csavargása közben, hogy milyen szép hizó rőfög Racsmány uram akóljában. A kedves koca nagyon megnyerte tetszését és elhatározta, hogy

megszökteti. Vasárnapra virradó éjjel enyhe biztatással rávette a szuszogni is alig bíró jószágot, hogy menjen el vele a városba. Szegény koca nagyon ráfizetett kirándulására, a hajszja és a kiállott izgalom megölték, elhagyódott teste csendesen elterült köz-

vetlen Szubotica alatt. Csöke megcsökönyösödve nézte egy ideig a mozdulatlan zsirtömeget, majd elment Szubovlyevics Szlávkó földműveshez és rávette, hogy a sertés hulláját szállítsa be Csöke egy ismerőséhez. Kifizette a fuvardíjat és elment. Délig várakozott Szubovlyevicsra, majd elment hozzá és kérdezte, mi van a hizóval. Szubovlyevics azt válaszolta, hogy mire a tethelyre ért,

a hizónak már csak hült helyét találta.

Csöke oda volt. Hangoskodott, aminek következtében a rendőrség észét vette a dolognak és Szubovlyevicsnél házkutatást tartott. A ház padlásán és a felszer tetőzete alatt megtalálták az ellopott hizót — feldarabolva. Szubovlyevics ugyanis úgy gondolta, hogy jó helyen lesz nála is a lopott hizó, »levágta« és annak rendje-módja szerint feldarabolta. Nemes tettéért a rendőrség letartóztatta és Csöke után nézett. Csökének már valóban csak »utána« lehetett nézni, mivel a jószímatu

fickó meglépett, még mielőtt tereferére hívták volna meg a szubotícai rendőrség barátságos és főként biztonságos épületébe.

Megkezdődött a jugoszláv-francia kereskedelmi tárgyalás

A francia kereskedelmi küldöttség látogatása a kereskedelmi miniszternél

Beogradból jelentik az AVALA: A hétfő reggeli Szimplon gyorsvonattal Beogradba érkezett a francia kereskedelmi küldöttség, amelynek az a feladata, hogy

kereskedelmi tárgyalásokat folytasson a jugoszláv kormány megbízottaival.

A francia delegációt Jean Louriac, a párisi külkereskedelmi intézet igazgatója vezeti.

A francia küldöttség délelőtt 11 órakor látogatást tett dr. Andrez Iván kereskedelmi és iparügyi miniszternél. Utána a külügyminisztériumba mentek, ahol

beszéltek a jugoszláv kereskedelmi megbízottakkal és megtartották az első ülést.

A jugoszláv kereskedelmi küldöttség elnöke dr. Obrádovics Száva kereskedelmi segédminiszter.

Megoldatlan maradt Haska Ferenc öngyilkosságának rejtélye

A munkás belehalt sérüléseibe

Megírtuk, hogy Szrbobrán közelében, a vrbászi cukorgyár autója, amelyet Simonyik András sofőr, a gyár alkalmazottja vezetett, elütötte Haska Ferenc 50 éves szrbobráni születésű vrbászi cukorgyári munkást. A vizsgálat megállapította, hogy Haska

öngyilkossági szándékból vetette magát az autó elé.

A szerencsétlenség pénteken este történt. Simonyik Hacker Irmát, a vrbászi cukorgyár igazgatójának feleségét szállította haza a tragikus esemény történetkor. Amikor az autó elhagyta Szrbobránt és normális sebességgel rohant Vrbász felé, Simonyik egyszerre alig 15 méterre az autó előtt észrevette Haskát, amint az ut egyik feléről a másik oldalára akar átfutni. Jelzett és kiakarta kerülni a szerencsétlenséget, Haska azonban teljesen eléie futott, mire annyira elcsavarta a kormánykereket, hogy

az autó belefutott az utmenti árokba.

Haskát beszállították dr. Tessényi vrbászi szanatóriumába, ahol kezelésbe vették és megállapították, hogy a szerencsétlen férfi súlyos belső sérüléseken kívül agyrázkódást is szenvedett. Ugyancsak a szanatóriumban kellett kezelésbe venni Hackernét is, akinek idegzetét nagyon megviselték a kiállott izgalmak. Haskát nem lehetett kihallgatni, a szerencsétlen férfi szombaton este belehalt sérüléseibe, titkát magával vitte a sirba.

««(!!!)»»

EMLEKZETETŐ

- Miért van ez a csomó a zsebken-dődn, Pistuka?
- A mamám kötötte rá, hogy el ne felejtsem a levelet bedobni.
- No és bedobád?
- Nem én! A mama elfelejtette a levelet ideadni.

Lehet-e mágneses aknákkal felrobbantani a hajókat?

Az utóbbi napokban a világsajtó érdeklődésének középpontjában azok a hírek állanak, amelyek az Északi-tengeren történő sorozatos hajókatasztrófákról számolnak be. A gyors hajókatasztrófák miatt egyes semleges államok máris megszüntették a hajózást ezen a veszélyeztetett zónán és könnyen megtörténhet, hogy a hajózási forgalom teljesen megbénul.

A hajókatasztrófákról beszámoló híradásokban különösen az keltett feltűnést, hogy az elpusztult hajók mindegyike

aknák áldozata lett.

Kezdetben az volt az általános feltevés, hogy ezen a tengeren uralkodó viharok sodorták el a tenger bizonyos részeit elzáró aknákat és ezekre az eltévedt aknákra futottak rá a gőzösök,

ma már azonban különösen Londonban az a vélemény alakult ki, hogy az Angliát körülvevő tengereken a németek tervszerű új harcászati módszere kezdődött meg.

Azt állítják ugyanis hogy nem elszabadult aknák okozták a katasztrófákat, hanem

mágneses aknákról van szó

az új német titkos fegyverről, amelyet a harmadik birodalom mint »meglepetést« tartogatott Anglia ellen. Erre vall a brit admirális jelentése is, amely közli, hogy több szakértőt küldtek ki ezeknek az aknáknak tanulmányozására és jelenleg is egy kis flotta dolgozik azzal a megbízatással, hogy a német aknákat ártalmatlanná tegye.

A jelentésből kiténik az is, hogy ezek a mágneses aknák sokkal mélyebben vannak a tengerben, mint a rendes aknák és csak akkor emelkednek fel, amikor hajó fut közelükbe. A hajó hatalmas acélváza azután magához vonza az aknát, mely az ütés pillanatában felrobban.

ÉRDEKES SZAKVÉLEMÉNY

Távolból természetesen nehéz véleményt mondani arról, hogy valóban ilyen mágneses aknákról van szó és hogy elképzelhető-e egy olyan mágneses szerkezet, mely az aknákat a hajó acélvázának közelébe vonzaná. Az érdekes problémával kapcsolatban egy kiváló szaktekin-tély a következőket mondotta:

— Fizikailag, elvben elképzelhető, hogy az aknára egy olyan mágneses berendezés van szerelve, mely az aknát a hajóhoz vonzza. Egy egyszerű példával világíthatnám ezt meg legjobban. Hasonló folyamat ez ahhoz, amikor egy mágnespatkó közelébe vasdarabot teszünk. A mágnespatkó a vasdarabot magához vonzza. Ha azonban a vasdarabot rögzítjük és kis mágnespatkót helyezünk mellé, akkor

a vasdarab a mágnespatkót fogja magához vonzani.

Ugyanez az eset áll fenn a mágneses aknánál. — ha ugyan valóban vannak ilyenek. Ezek mágneses berendezése a hajót ugyan nem tudja elteríteni utjából, de az aknát a hajó acélváza magához vonja.

— Bár fizikailag elképzelhető egy ilyen berendezés — folytatja érdekes magyarázatát informátorunk —,

technikai keresztülvitelét illetően teljesen rejtélyes.

Elképzelhető ugyanis, hogy ez a mágnes-berendezés 30—40, esetleg 50 centiméteres távolságra hat, nehezen feltételezhető azonban, hogy több méteres távolságról is mágneses hatást tudna kifejteni.

A mai haditechnika azonban sokszor teljesen hihetetlen eredményeket produkál és így nincsen kizárva, hogy a feltalálóknak mégis sikerült

Dr. Várady Imre volt szenátor beszámolója Topolán

A volt Magyar Párt vezetői folytatják a tárgyalásokat a kormányjal

Topolán szombaton politikai jellegű társasvacsorát rendeztek, amelyen megjelent a régi Magyar Pártnak még az 1928 előtti időkben megválasztott vezetőségének számos tagja. A vacsorán a régi pártvezetőkön kívül nagy számmal jelentek meg pártbírák és Topoláról, mint a topolai járás más községeiből, azonkívül Szuboticáról, Kanizsáról, Adáról, Szomborból, Kuláról, Petrovgrádról és a Vojvodina egyéb részeiből. Mivel a társasvacsorán csak 250 ember részére volt teríték, a jelentkezők egy része nem tudott helyet kapni.

A vacsorán a rendezőség nevében Kiskároly János üdvözölte dr. Várady Imrét, a régi párt többi vezetőjét és az egész vendégsereget. Ezután dr. Várady Imre volt szenátor szólt fel. Beszámolót tartott eddigi működéséről, főleg a Beogradban folytatott legutóbbi tárgyalásairól, amelyek sikertelenek maradtak.

Hangoztatta, hogy az esetleges választásokon csak abban az esetben hajlandó a kormánnyal együtt működni, ha előre tényleges eredmé-

Vasvillával és szódásüveggel ütötte le izgága vendégeit egy turijai vendéglős

Feljelentette a vendégeit, végül őt ülték el

Bizarr jelenetekben bővelkedő ügyet tárgyalt tegnap délelőtt Damjanovic Dusan noviszádi büntető egyesbíró. A vádlottak padján Krivokutya Cveta, Atanackov Milos turijai földművesek és Zeremski Milán turijai vendéglős ült verekedés vádjával terhelt. Az volt ellenük a vád, hogy ez év február 13-án virradó éjjel Krivokutya és Atanackov az ital miatt összeveszttek Zeremskivel, bevették a vendéglő ablakait, összetörték 8 széket, 40 poharat, 10 üveget, asztalokat, sőt még a falon függő szentképet is. Amikor Zeremski látta, hogy gyönyörű vendéglője legjobban Pompéji végnapjainak borzalmas képére emlékeztet csupán, vasvillát fogott,

leütötte Krivokutyát, majd felkapott egy szódásüveget és az-

egy ilyen berendezést konstruálnok. Mindenesetre ugynevezett permanens mágnessel nem képzelhető el ennek a technikai problémának megoldása, csupán

akkumulátoros telep utján, elektromos árammal fejlesztett mágnessel.

Ebben az esetben is titok azonban, hogy miképpen sikerülhetett ilyen nagy hatótávolságú mágneses berendezést készíteni

— De nem lehetetlen az sem, hogy az aknákon elhelyezett mágneses szerkezet a hajó közeledésére irányító-szerkezetet hoz működésbe,

amely egy torpedószerű szerkezettel van összekötve és ez a szerkezet hajtja az aknát a tengeren uszó hajó felé.

sodrukból, hogy mindent összetörtek.

Csakhamar Miloscsin Miladin rendőrvezető és Miskovics Milán rendőr, akik annyira el voltak foglalva Atanackovics megkötözésével, hogy szem elől tévesztették a »megtámadott« vendéglőt, aki vasvillát kerített és rátámadt Krivokutyára. Krivokutya menekült, egyenesen az asztal alá.

Nagy a derűtség, még a vádlottak is mosolyognak és Zeremski-nek is megjön a kedve, most már ő mondja tovább a történeteket. Elmondja, hogy sehogyse bírta kipiszkálni az asztal alól Krivokutyát. Egyszerre cselhez folyamodott és várakozott. A férfi az asztal alatt azt hitte, hogy eltávozott és kidugta a fejét. Azon nyomban ráhuzott a vasvillával és Krivokutya elszenderedett. Most hirtelen Atanackovics felé fordult a haraggja, úgy gondolta, hogy ha a vendégnek járta anynyi üveget és poharat összetörni, nem árt, ha ő is összetör egyet: felkapott egy szódásüveget és a két oldalról rendőrök között álló Atanackovics fejére sújtott.

Ugy kellett felloccsolni.

A tanúkihallgatások után a két elsőrendű vádlott védője, Szuvajdzics Bogoboj ügyvéd helyettese, Pfau János ügyvédjelölt nagyszabású védbeszédet mondott, amelyben bizonyította a védenek ártatlanságát. A bíróság helyt adott a védő tömör igazságokon alapuló bizonyításának. Krivokutya Cvétát és Atanackovics Milost felmentette a vád és következményei alól, Zeremskit azonban bűnösnek nyilvánította és 15 napi elzárásra, a perköltségek viselésére és 250 dinár bírói átalány megfizetésére ítélte.

Szerelmi tragédia egy bánáti faluban

A háromgyermekes anya agyonszurta régi szeretőjét

Szentaró jelentik: Potiszki szvetinikola bánáti községben borzalmas szerelmi dráma történt.

Tyoszics Páva 30 éves asszony, három gyermek anyja agyonszurta régi szeretőjét, Taszomirov Vlado 34 éves gazdálkodót.

Taszomirov Vlado még legényskorában sokáig udvarolt Tyoszics Páva fiatal lánynak. Taszomirov végül is mást vett feleségül, de

Tyoszics Pávával továbbra is fenntartotta a kapcsolatokat.

Még akkor sem váltak el teljesen, mikor a lány férjhez ment.

Az utóbbi időben többször is üzentek egymásnak. Tyoszics Páva egyik este magához hívta a férfit. Taszomirov gyanútlanul ment el az asszony lakására.

Tyoszics Páva a kapuban várta és nagy konyhakéssel hasbaszurta.

A gazdálkodónak még volt annyi ereje, hogy a kést kivegye a testéből. Erre az asszony baltával rásújtott.

Taszomirov hamarosan meghalt. Az asszonyt letartóztatták.

Az iskolán kívüli népnevelés, minden egyesület első kötelessége

Szuboticán a rendőrség ellenőrzi az igazságos benzinelosztást

SZIGORUAN MEGBÚNTETIK A BENZINFELHALMOZÓ JÁRMŰ-TULAJDONOSOKAT

A benzinhiány hatása Szuboticán és zavarokat okozott a közlekedésben. A benzinkereskedők csak meghatározott napi mennyiséget adtak el a járműtulajdonosoknak, körülbelül 2—300 litert naponként minden benzinkutnál, ezt a mennyiséget azonban már a kora reggeli órákban felvásárolták a teherautó és gépkocsitulajdonosok, úgyhogy

egész napon át nem lehetett benzint vásárolni.

Ugyanakkor egyesek többszáz liter benzint tartalékolnak és egyáltalán nem takarékoskodtak a fogyasztással.

Az igazságtalan állapot arra készítette a rendőrséget, hogy ellenőrizze a benzinfogyasztást és lehetőleg megakadályozza az illegális zugkereskedelmet és a benzinhalmozást. Prodanovics Mladen rendőrkapitányánál hétfőn délelőtt megjelentek a szuboticiai benzinkereskedők és megbeszélést tartottak, hogy a benzinfogyasztás igazságos elosztása érdekében milyen intézkedésekre van szükség. Prodanovics kapitány meghallgatta a benzinkereskedőket és elrendelte, hogy ezentúl minden kereskedő minden nap köteles betérjeszteni a benzinvásárlók pontos névjegyzékét, amelynek alapján a rendőrség ellenőrzi majd a vásárlásokat.

A rendőrség a törvény szellemében a legszigorúbban eljár azok ellen, akik nagyobb mennyiségű benzint halmoztak fel.

Legszigorúbban eljárnak ellenük. Elkobozzák tőlük a készleteket és a Egy-egy autótulajdonos nem tartalékolhat 50 liternél nagyobb mennyiséget. Magánházaknál tűzbiztonsági okokból is tilos a benzin elraktározása.

A rendőrség intézkedése a szuboticiai járműtulajdonosok körében meglepedést keltett, mert remélik, hogy a benzinhalmozás megszüntetésével minden autótulajdonos hozzájárulhat majd a törvényesen megengedett benzinmennyiséghez.

A baleset gyermeke.

Stockholmból jelentik: Tragikus körülmények között hozta világra egy fiatal asszony első gyermekét — egy autószerencsétlenség alkalmával. Stockholm közelében egy utkeresztezéskor két autó nagy sebességgel egymásba rohant. Az egyik autóbán egy fiatal házaspár ült. A várandós asszonyt férje éppen egy stockholmi szülőotthonba akarta vinni és nagy sebességgel hajtott, amikor az utkeresztezéskor egy százkilométeres tempóban robogó autóval összeütköztek. A két autó pozdorjává tört és a férj életveszélyesen megsebesült, a leendő anyának csodálatosképpen semmi komoly baja nem történt, noha az összeütközés ereje messzire kidobta az autóból. A szerencsétlen asszony az országúton minden segítség nélkül szülte meg gyermekét és csak egy félóra múlva érkezett segítség, hogy a szerencsétlenség áldozatait és a fiatal anyát kórházba szállítsa. A szerencsétlen férj felépüléséhez nem sok reményt fűznek, a fiatal anya és gyermeke azonban már teljesen egészséges.

HIREK

TULNYOMÓRÉSzt FELHŐS, HELYENKINT ESŐS IDŐ

Jugoszláviában tegnap tulnyomórészt felhős, esős, helyenkint derült idő volt. A hőmérséklet emelkedett. A legalacsonyabb hőmérséklet Plevlyén —6, a legmagasabb Mosztárban +13 fok volt.

Időjárás november 28-ra: Tulnyomórészt felhős, helyenkint esős idő várható, a hőmérséklet csökken. A nap két 6 óra 51, lenyugszik 16 óra 1 perckor.

A belügyminiszter Noviszádon. Mihajlovszics Sztanoje belügyminiszter vasárnap este Vlaskalin Milorád belügyi segédminiszter társaságában gépkocsin Noviszádra érkezett. Rövid noviszádi tartózkodás után visszautazott Beográdba. Látogatása magánjellegű volt.

A közlekedésügyi miniszter Petrovgrádon. Petrovgrádról jelentik: Besics Nikola közlekedésügyi miniszter vasárnap délelőtt Petrovgrádra érkezett és megbeszélést folytatott párt-híveivel.

A radikális párt programja. Jelentették már, hogy Sztanojevic Aca agg radikális vezér hívei újra megalkotották a nemzeti radikális pártot és ezt hivatalosan bejelentették a belügyminiszteriumban is. Közölték a párt programját, amely szerint a radikális párt szigorúan monarchista, a Karagyoyevics dinasztia híve, szükségesnek tart erős központi kormányzatot és az egész ország területére szóló központi parlamentet. E szerint tehát a párt nem barátja a tulságosan kiszélesített önkormányzatnak, amely az országnak föderatív jellegűt adna. Emellett a politikai szabadságjogok teljes érvényesítését és a demokratikus rend bevezetését tartja szükségesnek a pártprogram.

Gyorsnyelvű asszonyok a bíróság előtt. Angyelkovics Sztévan noviszádi járásbíró tegnap tartott tárgyalást és hirdetett ítéletet Sztvojsin Milévka és Miladinovics Szána noviszádi asszonyok becsületértései és rágalmazási ügyében. Mind Sztvojsin Milévka, mind Miladinovics Sztána al- és felperesek voltak egyuttal. A sértett, illetve vádlott nők nyomdafestéket nem tűrő szavakat vágtak egymás fejébe. A tárgyaláson mindketten beismerésben voltak, de mindketten ellenfelüket nyilvánították főbűnösnek. A bíróság a tanúhallgatások után mindkét vádlottat bűnösnek nyilvánította és Sztvojsin Milévka becsületértéseiért 60 dinár pénzbírságra, rágalmazásért 120 dinár pénzbírságra és 610 dináros ügyvédi költség megfizetésére ítélte. Miladinovics Sztánát bűnösnek nyilvánította a bíróság, az enyhítő körülményekre való tekintettel azonban büntetést nem szabott ki rá.

Kirakatfosztogatók garázdálkodnak Petrovgrádon. Petrovgrádról jelentik: Vasárnapra virradó éjjel vakmerő betörés történt a Fötéren, a rendőrségi épület közvetlen közelében. Ismeretlen tettes álkucsal kinyitotta a Kelemen testvérek cipőüzletét, két kirakatszekrényt és elloptott 6 pár cipőt. A szekrényben több cipő volt, de a tettes ugylátszik csak hat párat vihett el. A rendőrség megindította a nyomozást.

Kibocsájtották a négy milliárdos belső államkölcson első részletét. Beográdból jelentik: A közmunkákra és nemzetvédelmi célokra tervezett négy milliárdos belső államkölcson első részletének kötvényeit most bocsájtották ki. Összesen 700 millió dinár értékben adtak ki kötvényeket, melyeket főleg a bankok és biztosítóintézetek jegyeznek le.

Leütötték a rendőrbiztost az egyik palicci bálón. Vasárnap este a palicci Abbazia kávéházban Katalin-bálat rendezett a szubotici Magyar Olvasókör palicci kirendeltségének egyik csoportja. A bálón szép számban megjelent a környékbeli fiatalság, egyik legénytársaság azonban ittas volt és garázda viselkedésével megzavarta a bálózók szórakozását. A bálba kirendelt Nonkovics Milán titkosrendőrségi biztost rendre intette Varga Péter és Berényi Péter tanyai legényeket, akik veszekedni kezdtek. Nonkovics szét akarta választani a verekedőket, mire Varga Péter ököllel úgy arculütötte a rendőrbiztost, hogy az eszméletlenül esett össze és a fejét súlyos ütés érte a terem betonkövezetén. Deilles Alekszandar rendőrbiztos, aki szintén jelen volt a bálón, kollégája segítségére sietett, Varga azonban őt is torkonragadta, de a közönség közbelépett. A rendőrség őrizetbe vette Varga Pétert és öccsét, Varga Józsefet, aki szintén részt vett a verekezésben. Berényi ellen nem indult eljárás, mert a verekezés kitörésekor visszahúzódott. A rendőrség kihágási osztályán hétfőn délelőtt Varga Pétert és Józsefet 10—10 napra átváltoztatható 500—500 dinár pénzbírságra ítélték.

Női téli kabátok, kesztyűk, harisnyák, fűzők és melltartók szaküzlete: Fischer J. és Fia, Novi Sad, Trg Oslobođenja 2.

A beográdi nők hatalmas gyűlésen követelték a nők szavazati jogát. Beográdból jelentik: A beográdi nőmozgalmi egyesület vasárnap a mérnöki kamara otthonában nagygyűlést rendezett, amelyen több ezer nő jelent meg. A gyűlésen résztvettek az ország vidéki nőmozgalmi egyesületeinek kiküldöttei is. Több előadás hangzott el, felszólalt többek között Marinovics Katarina noviszádi ügyvédnő is, aki a nők politikai jogait követelte. Az előadók hangoztatták, hogy a nő éppen úgy megérdemli valamennyi polgári jogot, mint a férfi.

Rablógyilkost fogtak a vinkovcei vonaton. Kovacevics Joszzip zsupánvei születésű munkanélküli Vinkovci közelében éjszaka behatolt Juzbasics Verka gazdag földbirtokos asszony házába, az asszonyt megölte és 40.000 dinár készpénzt elrabolta. Kovacevics ezután a vinkovcei állomásra ment és a legközelebbi vonattal el akart utazni. Felszállott a vonatra, ahol azonban a detektív gyanusnak találta, igazoltatta és letartóztatta. Kovacevics beismerő vallomást tett.

Szerellem kizárva! A francia postaijtást léptetett életbe a tábori szolgálatban. Nemcsak levelek és csomagok, de táviratok is küldhetők a nyugati hadszíntérré. A távirat tartalma azonban csak sürgős és fontos közlés lehet, családi vagy magánvonalatkozásu. Születés vagy haláleset bejelentése, lényeges változás valakinek családi vagy egyéb körülményeiben. Nem lehet azonban benne szereléről szó. A rendelet kifejezetten kimondja, hogy »imádlak, drágám« és hasonló szövegű sürgönyöket sem a frontra, sem a frontról nem továbbítanak. Amiből az következik, hogy a francia hadvezetőség szerint a szerellem se nem sürgős, se nem fontos »ügy«.

«(IIII)»

A POFON

Mondja, ki volt az, aki ennyire pofonvágtá magát, hogy megdagadt az arca?

Egy szimuláns. Gyengébbnek adta ki magát.

OK A SEGITSEGRE

Miért szaladsz úgy fiacskám?

Haza sietek, mert a mama meg akar verni.

No és az oly sietős neked?

Igen, mert ha később megyek, addig hazaérkezik a papa és akkor ö ver meg.

Átadták a vizsgálóbírónak a csurugi apagyilkosokat. Megirtuk, hogy Brankov Milenko és Dobrivoj csurugi gazdalegények fejszével agyonverték apjukat, Brankov Milorádot. A gyilkos testvérpárt kihallgatták, akik valamásukban önvédelmüket hangoztatták. Elmondták, hogy apjuk ittas állapotban érkezett hazal, nagyon fenyegetően viselkedett, mire anyjuk a szomszédba menekült. Brankov Milorád erre a fiaira támadt és azt kiáltozta, hogy mindkettőjüket agyonszurja. Kirántotta a zsebkését és elment a szomszédos ház elé, ahol követelte, hogy jöjjen ki a felesége, le akar számolni vele. Brankov fiai igyekeztek lecsillapítani apjukat, az ittas férfit azonban ez annyira felingerelte, hogy a kezében levő késsel rájuk vetette magát és ki akarta oltani életüket. Szorult helyzetükben fejszét ragadtak és úgy főbeverték apjukat, hogy Brankov Milorád a helyszínen belehalt sérüléseibe. Brankovékat tegnap délelőtt Noviszádra kísérték és átadták Papricsics Milán vizsgálóbírónak.

Egy nap alatt két bérest rugott fejbe egy szrbobrání ló. Szlávnics Iván szrbobrání földbirtokos tanyáján egymásután két szerencsétlenség történt. Szlávnics egyik lova az istállóban Szlavakov Szlavkó bérest úgy fejbe rugta, hogy a szerencsétlen embert eszméletlenül vitték be a községbe dr. Keszler orvoshoz. Nem sokkal azután ugyanaz a ló fejberugta Szlávnics másik bérest is, Karancsukov Váza orosz emigránst. Orvoshoz vitték, aki az első segélynyújtás után beutalta a noviszádi kórházba. Karancsukov állapota súlyos.

Mérget ivott a férje előtt egy petrovgrádi asszony. Petrovgrádról jelentik: Mohaupt József Zseleznicška ucca 6 szám alatti lakos összeveszett, feleségével, akit hűtlenséggel gyanúsított és elűzte. Az asszony, szűtet, Erdős Etus, akit korábban a petrovgrádi éjszakai életben »Billir Irén« néven ismertek, elkeseredésében a Sas vendéglőbe ment, mert annak idején itt ismerkedett meg férjével és ott mulatott reggel hat óráig, miközben »bóbszó« elhuzatta a maga és férje kedvenc nótáját. Közben tintát, papírost kért és megírta bucsulevelét is. Hétfőn reggel hat órakor felkereste férjét és fejszélte, hogy béküljenek ki. A férj azonban hallani sem akart békülésről, mire az asszony kéztáskájából mérget vett elő és férje előtt bevette. Amikor Mohaupt látta felesége tettét, kocsiért sietett és kiszállította az asszonyt a kórházba, ahol gyomormosást hajtottak rajta végre. Állapota súlyos, mert az orvosok nem tudták megállapítani milyen méreggel mérgezte meg magát.

Felmentő ítéletet a noviszádi törvényszék egyesbíróján. Damjanovics Dusán noviszádi büntető egyesbíró tegnap délelőtt tartott tárgyalást Popov Milos »Pakrátin« szabályi földműves ügyében. Popovot azzal vádolták az államügyészség, hogy 1938 szeptember 11-én, míg Gerics Milos és Apics Milos rendőrök aludtak, kiszabadította a rendőrségi fogda összes foglyait. A szabadonbocsátottak a tárgyaláson mentővallomást tettek, Popov tagadta bűnösségét, így a bíróság bizonyítékok hiányában felmentette a vád és következményei alól. — Knopf Róbert noviszádi sofőr ez év június 26-án a szrbobrán-temerin-noviszádi uton az árokba fordította autóját, amelyben rajta kívül Pilics Mirkó, Tepavac Milutin, Graovac Gyura és Grapovac Dusán ültek. Tepavac és Graovac a szerencsétlenség alkalmával súlyos sérüléseket szenvedtek. A bíróság Knopf ellen elvetette a vádat, mivel nem történt bűncselekmény, csupán testi sértés, ily címen pedig a sofőr ellen elfelejtettek vádat emelni.

Walt
érdemes
embere
minden
tesekor
tokból
Két e
ket egy
matából
josságo
kus egy
esetben
juk le
nagyító
mi a
bizonyo
Az
ujljenyo
jon gir
rész fel
ra törel
is legye
fejyelme
Ha még
mások i
teljesen
Megfelel
ségük sz
sikereke
nagyváll
gyon ur
girbe-gő
egyelten
Más kar
pontjukl
elesen
szeresre
matait.
Tudós
lenyomat
túvjon
mely mi
Szabadsz
nem látt
zain felt
idealistá
mely má
mek ujji
Azok a
ujj vonal
vonal ke
művészi
boldogul
A tehé
mata tul
zépontj
mint egy
nal szép
ilyen em
nek, nin
lyásolhat
tül jelen
Azok a
vonalak
taliban i
lenségre
relmi bo
rülnek. A
nak ujje
megtalálh
A lelki
rávehető
hazudozó
a követke
sz ujje
mint a t
szerien
ujljenyo
szabadsze
A nagy
ujljenyom
hogy balk
lefutnak
ba s azt
neknél ne
játságos,
lakat.
Erdekes
mata, aki
desztinált,
do egyén
jellegzetes
két kéz
zéponttöl
jel. Tehát
lak, hane
az ujj kö
A szüle

Százharmincmillió „rossz ember” él Európában

Walther Wilcox dr. orvos rendkívül érdekes statisztikát állított össze az emberek ujjlenyomatairól. Szerinte minden ember sorsa eldől már születésekor s ezt a sorsot az ujjlenyomataiból már eleve meg lehet állapítani. Két egyforma ujjlenyomat nincs, de két egyforma jellemű ember ujjlenyomataiból feltalálhatók az azonos sajátosságok. Így például a diktatőr-szerű egycéges ujjlenyomatán minden esetben kétféle van szakadva közéjük lenyomatának vonalköre. Csak nagytöbbség mutatja meg tisztán, hogy mi a tulajdonképpeni hasonlatosság bizonyos ujjlenyomatokban.

Az önállóságra született egyének ujjlenyomatainak vonalai a mutatón, a gyűrűs- és a középső ujjakon girbe-görbék, különösen a középső felé. Ezek az emberek mindig arra törekednek, hogy a vezetést, bárhol is legyenek, magukhoz kaparintsák. A fejelet, az irányítást nem bírják. Ha mégis arra kényszerülnek, hogy mások irányítása mellett dolgozzanak, teljesen használatlanokká válnak. Megfelelő munkakörben, ahol egyéniségük számára szabad tér nyílik, nagy sikereket érnek el. Ilyen egyének a nagyvállalatok igazgatói, a nagy vagyoni urai. Ujjlenyomataik vonalai, a girbe-görbe vonalazás mellett mintha egyfajta középpontból futnának ki. Más karakterű vonalak már kiindulópontjukban is köröket rajzolnak, ezért élesen megkülönböztetni a vagyonszerzésre született egyének ujjlenyomatait.

Tudósok, főpapok, nagy államférfiak lenyomatain, de csakis a jobb mutatón, a gyűrűs- és a középső ujjakon egy keresztbefutó vonal van, mely mintha a köröket átmenetesen. Szabadszeggel ez az átmenet vonal nem látható, de az ujjlenyomat rajzain felfedezhető. Ez a vonal a nagy idealisták, nagy tehetségek vonala, mely már ott látható a született gyermek ujjlenyomatain is.

Azok az egyének, akiknél a hüvelyk- ujj vonalata itt-ott szakad, egy-egy vonal kettéválik és újra egymásba fut, művészi képességük s ezen a pályán boldogulni tudnak.

A tehetségtelen emberek ujjlenyomata tulságosan szabályos. Ujjuk középpontján van egy kis kör, akkora, mint egy gombostű feje s a többi vonal szép szabályosan ekörül fut. Az ilyen emberek mindenbe belekezdnek, nincs semmi önállóságuk, befolyásolhatók s egész életükön keresztül jelentéktelenek maradnak.

Azok, akiknek balkezi ujjlenyomata a vonalak össze-vissza futnak, fordulatokban irányt változtatnak: szerencsétlenségre hajlamosak, legtöbbször szerelmi bonyodalmak középpontjába kerülnek. A szerelmi drámák áldozatainak ujjlenyomatain minden esetben megtalálhatók ezek a jellegzetességek.

A lelki gyöngék, a minden rosszra rávehető, a veszekedők, zsörtölődők, hazudozók ujjlenyomataira jellemzők a következők: jobb kezük gyűrűsujján az ujjhegy középvonala vastagabb, mint a többi vonal s ez domborulat-szerűen a bőrfelületet kinyomja. Az ujjlenyomatainak ez a jellegzetessége szabadszeggel is kivethető.

A nagy büntetettre hajlamos egyének ujjlenyomatai megegyeznek abban, hogy balkezi ujjlenyomat-vonalai befutnak az ujjak legfelső perchejtásai- ba s azt teljesen átszövik. Más egyé- neknek nem találjuk meg ezeket a sa- játságos, a perchejtásba befutó vona- lakat.

Érdekes még azoknak az ujjlenyomata, akiket a sors hosszú életre pre- desztinált. Minden száz évet meghala- dó egyén ujjlenyomatain láthatók a jellegzetes vonalak. És pedig: mind- két kéz gyűrűsujjának vonalát a kö- zépsőtől jobbra és balra futnak szél- fel. Tehát nem köröket adnak a vona- lak, hanem sugárszerűen ágaznak szét az ujj közepéből.

A született rosszak, az intrikusok,

Mosonó szoknya, óvóhely-ruha, áramvonalas nadrág

A női divat a háboru első heteinek egyszerűségét hirdető jelszavai után ismét kezd áttérni az élénk, formákra és szízekre. Schiaparelli asszony, a női divat egyik nagytekinthető irányítója, ruhabemutatót rendezett Páris- ban, amelyen merész újításokkal lepte meg a hölgyközönséget. Bemutatott többek közt egy új szoknyatípust, amelyet ő mosonó-szoknyának nevez, amelynek azonban semmi köze sincs a mosonókőhöz. Ezt az újfajta szoknyát délutáni ruhákhoz viselik. Fő jellegzetessége az, hogy bő és hullámos, redőit derékban öv fogja össze. Ha az övet meglazítják, tüllből vagy selyemből készült meghosszabbítás suhan le, úgyhogy a délutáni ruha pillanatok alatt átalakul estélyi ruhává. Nagy tetszést arattak a háborus óvóhely-ruhák is.

Azok számára készültek, akiknek otthon nincs bombabiztos fedezékük és akik légi riadó esetén kénytelenek a legközelebbi óvóhelyre menekülni. Ezek a ruhák meleg gyapjúból, vagy kötött anyagból készülnek, sok zseb- bel, cipzárral, fejkötővel vagy sapkával és a nyakon átvetett gyapju- sállal. Biborvörös silskin palástot viselnek hozzá eszüklyával. A bemutató igazi meglepetése azonban egy kötött anyagból készült ruha volt rövid szoknyával és derékkal, sok zsebbel. A különlegessége az, hogy a szoknya térdigérő áramvonalas nadrágot rejt maga alatt, amely a szoknyával harmo- nizáló színből készült. A divat színei ma is a kék, szürke és a rozsdabarna. Az egészség helyett azonban a Maginotkék foglalta el, amely az acélzürke és kék keverékének felel meg. Az új női divat tehát, ha hajlik is a különködés felé, nem felejtette el egészen, hogy háboru van.

A régi radikális párt gyűlése
Szomborban. Szomborból jelentik: Va- sárnap, december 3-án a régi radiká- lis párt nagygyűlést tart Szomborban, amelyen Markovics Lazica igazság- ügyminiszter és Petrovics Jován, a »Delo« szerkesztője mondanak beszé- det.

Székelési zavarok, a dugulás által előidézett puffadság eseteinél a természetes »Ferenc József« keser- rüviz a bélesatornában összegyűlt salakot kiüríti. Az orvosi gyakorlat- ban a Ferenc József vizet egy fér- fiaknál, mint nőknél és gyermekek- nél alkalmazzák. Reg. S. br. 15485/35

Noviszádi rendőri hírek. Pattie- ra Ferenc noviszádi tisztviselő jelen- tette a noviszádi bűnügyi rendőrsé- gen, hogy 2000 dinár értékű télikabát- ját ismeretlen tettes ellopta a Szlo- boda-szállóból. — A rendőrség letar- toztatta Brodárac Zvonimir, Alekszies Jován és Raniszávyevics Dusán mun- kásokat, akik a dunai kikötő raktá- rát több ízben megdézsmálták. — Makszimov Mirkó gazdálkodó felje- lentést tett ismeretlen tettes ellen, aki kocsijáról ellopta a subáját, amíg ő az egyik üzletben bevásárolt. Zaki- na Margit noviszádi leány öngyilkos- sági szándékából zsírszódaoldatot ivott. Tettét idejében észrevették és beszá- litották a noviszádi kórházba, ahol a rendőrség kihallgatta. Az életunt leány kijelentette, hogy betegsége miatt akart megválni az élettől. Za- kina Margit állapota nem veszélyes.

Mikor boldog az elnök. Calvin Coolidge-ről, a volt amerikai elnökről írja egyik életrajzírója: Amikor lejárt elnökségének ideje és kivon- nult a Fehér Házból, tagul jelentke- zett a washingtoni újságírók klubjá- ba, a National Press Clubba. A föl- vételi iven a foglalkozás-rovatba ezt írta: nyugalmazott elnök. Es zárje- lben hozzáfűzte: Boldogabb vagyok, mint amikor hatalmon voltam.

Áskálódók, gáncsolók rosszindulatusa- gát jellemzik a kújszaki vonal. Ezek nem felülről lefelé, hanem éppen el- lenkezőleg: alulról felfelé futnak. el- lentében a jóindulatú emberek kújsz- aival, melyek felülről lefelé ágaz- nak.

Az ujjlenyomatokról készített sta- tisztika szerint a legtöbb »született rossz ember.« Kinában él: a lakosság harminc százaléka, vagyis több mint százmillió ember a született rossz. Ázsia 975 millió lakosa közül hét szá- zalék a született rossz ember, vagyis 68 és negyedszázmillió rosszal szemben több mint kilencszázmillió jóember él Ázsiában. Ennél sokkal rosszabb a helyzet Európában, ahol

UJ KÉPEK FÉNYKÉPKIRAKA- TUNKBAN. Vízibombák egy angol cirkálón. — A torpedó kilövése. — Mussolini elvégzi a Capitolium restau- rálási munkájának első csákányvágá- sát. — Acetilén-gázzal hajtott autó. — Lagunillas olajvidék látkepe. Egy pet- róleumlámpa felrobbant és az egész sziget elpusztította a nyomában tá- madt tűzvész. — Mysore maharad- szája elefánton végigvonul a főváros utcáin. — A Nobel díj idei nyertesei. — Feltárják a tabáni honvédsírokat. — Benzinhiány Dániában: Ló huzza az autót. — A műkavé és a növény- hus magyar feltalálói. — A szovjet gazdasági bizottság Berlinben. — Kat- onai pompával temetnek el Angliá- ban két hősi halált halt német piló- tát. — Fordított dísznőzés. — Gand- hi tanácskozik.

Csakoveci és környéki hírek. Megirtuk, hogy Zsitkovec muraközi faluban nagy tűz volt, nyolc ház le- égett. A tűz okát még nem sikerült megállapítani. Több gyanus embert letartóztattak. A károsult családok a zagrebi báni hivatalhoz fordultak se- gélyért. — Kiszelyák Ferenc vardari gazdálkodó házánál szintén tűz ütött ki. A kár 30.000 dinár, amelyből biz- tosítás útján mindössze 6000 dinár tér- tül meg. — Persa Lajos kobilyei vad- őrt az erdőben három vadász meg- támadta és realótt, a vadőr arcán kí- sebb sérüléseket szenvedett. A tá- madók ellen feljelentést tett. — Csá- szár Vendel muravidéki munkás a nyár folyamán Németországba ment idegenmunkára. Köln közelében mun- ka közben villámcsapás megölte. A munkás özvegyét most a német mun- kásbiztosító értesítette, hogy elhunyt férje után élete végéig havi 68 már- ka, vagyis 986 dinár járadékot kap. A pénzt a zagrebi munkásbiztosítón keresztül folyósítják. — A csakoveci ál- latvásáron a forgalom mérsékelte volt, miután külföldi vásárlók nem jelen- tek.

huszonhét százalék a született rossz- szak száma. Ez körülbelül 130 millió rossz embernek felel meg. Északameri- kában egy százalékkal több a rossz ember. Délamerikában azonban csak tizenhét százalék a született rosszak száma. Eszerint Északamerikában 45 millió, Délamerikában 13 millió a szü- letett rosszak száma. Afrikában tíz százalék, tehát tizennégymillió a gon- nosz emberek száma, míg Ausztráliá- ban — a po'ineziai szigetvilággal együtt — csak 2 százalék, vagyis 180.000 a rossz emberek száma. Esze- rint az egész földön 1818 millió becsü- letes ember mellett 365 millió született gonosz él, feltéve, ha a professor nem tévedett.

Bácskatorolai hírek. Az anya- könyvi hivatal jelentése szerint a múlt héten született 4 leány és 2 fiugyer- mek, házasságot kötöttek: Gulyás Ist- ván és Virág Erzsébet, Hauk István és Szalma Erzsébet. Elhaltak: Edélényi Anna és éves, Hajnal János 81 éves; Kopunovics Katalin 11 hónapos, Paj- zer Elek 59 éves és Illés Péter 63 éves korukban. — A Járásí Mészés Egye- sület január első vasárnapján tartja évi rendes közgyűlését a Tölgyesi ven- déglőben. — A polgári iskolában lég- és gázvédelmi óvóhelyet építenek az iskola összes tanulói és a tanári kar számára. Az építkezési költségeket az Otthon Egylet, az iskolaszék és a kü- lönböző iskolai alakok fedezik. A ta- nári kar kebelében lég- és gázvédelmi bizottság alakult Protics Péter igaz- gatóval az élén. A bizottság tagjai havonta minden osztályban lég- és gázvédelmi előadást tartanak. — A Járásí Kereskedők Egyesülete felhív- ja mindazokat, akiknek bármiféle el- intézetlen ügyük van az Egyesületnél, hogy 1939 december 15-ig elintézés vé- ggett feltétlenül jelentessék az egyesület elnökénél, Vig József könyvkereskedő- nél. — Az adóhivatal felhívja azokat akik földet adnak, vagy vesznek ber- be, hogy ezt jelentésk be, mert mul- lasztás esetén megbüntetik őket. A házbér vallomási ivenk benyújtása no- vember 30-án lejár és akik még nem nyújtották be a község háza 8. számú irodájában, azonnal adják be.

Kettőn áll a vásár — tartja a közmondás. Saját pénzért követel- jen mindenütt valódi »Növényhar- mat«-ot, mert azt nemcsak az dicse- ri, aki eladja, hanem mindig az is, aki használja. Az ezer jő »Növény- harmat« csak zölv. védett zöld üvegekben és zölv csomagolásban valódi. Ára patikákban, üzletekben 12.— dinár.

Petrovoszelói hírek. A kruseváci előjáróság értesítette a községet, hogy szilvamat minden mennyiségben vesz az Obilics intézet. Akiknek van, összegyűjtve, jelentkezzenek a petro- voszelói község háza 4-es számú szobá- jában. — Az Ipartestületben jól sike- rült kabaréestet s utána katalinbált rendezett a fiatalok. A kabaréest számai között nagy tetszést arattak Horváth Ilonka, Jeizel Elza, Kiss Fe- renc és Szabellédy János. A Szloga- Kaszinó is jól sikerült Katalinbált rendezett. — A hatóság — ezuttal utoljára figyelmezteti a háztulajdono- sokat, hogy ott ahol nincs alkalmas pince — 20 napon belül (december hó 15-ig) udvarukban vagy a kertjük- ben ásattassanak védőárkokat, ame- lyek légítamadás esetén védőhelyül szolgálnak. A légvédelmi bizottság 20 nap múlva megtartja ellenőrző körut- ját, s ahol a rendeletnek nem tettek eleget, azokat büntetésre terjeszti fel- felettes hatóságához. — Egy kissé fur- csán hangzik, de úgy van, hogy az idei adventben kétféle betlehemesek járnak a községben, hivatalos és nem hivatalos apróságok. A hivatalosoknak igazolványuk lesz dr. Takács Ferenc adminisztrátortól, aki ezzel akarja ele- jét venni az elfajult betlehemi játé- koknak. A hivatalos betlehemeseket ő taníttatta be a játékokra. — A plébá- niai hivatal kéri azokat a hívőket, akik a szobrok vagy a stációk közül akarnak saját költségükön renováltat- ni, jelentkezzenek a hitközség vezető- ségénél. A hitközségi gondnokok: Nagy Szilveszter és Lévai Imre több elag- gott, munkaképtelen szegény embert, családfőt irt össze, akiknek karácsony- ra külön segítyt osztanak ki a Szent Antal persejéből.

Könyv a gyermekek rajzoktatá- sára. Müller Béla tanár könyvet adott ki a gyermekeknek rajzra való tanít- tásáról. A kitűnő kézikönyv könnyen és biztosan vezeti be a gyermekeket a helyes rajzolás és festés titkaiba. A szerbnyelvű szakkönyv 68 oldalas, 34 képet tartalmaz, ára 20 dinár. Főel- árusító: Jadrán könyvkereskedés, Beo- grad, Kralja Milana 18.

Ma este 9 órakor:

Kultürest a noviszádi Katolikus Otthonban

A noviszádi beltéri Katolikus Kör ma este rendez meg a Katolikus Otthonban második őszi kultürest-jét, rendkívül gazdag és magasszínvonalu műsorral.

A kultürest pontosan 9 órakor kezdődik, amire a rendezőség külön is felhívja az érdeklődök figyelmét. Belépődij nincs, a kultüresten a Kör minden tagját és a magyar kultúra minden barátját szivesen látja a Kör vezetősége.

Részletes műsor:

1. a) Beethoven: Isten dicsősége; b) Három víg magyar népdal Bartók Béla gyűjteményéből, Bárdos Lajos átírdolgozásában; Szőlőhegyen keresztül; Lám megmondtam; Virágéknál ég a világ. — Előadja a »Cecilia« énekkar, Léh Jakab karnagy vezényletével.
2. »A torony«. Sik Sándor költeménye. — Előadja: Opasits Margit.
3. Bódögék szerencséje. Czako Tibor novellája. — Felolvassa a szerző.
4. a) Josef Haydn: Symphonie No. 11. (katonai szimfónia) I. tétel; b) A. Emil Titl: Nyitány a »Mammon palotája« című mesejátékából. — Előadja a Beltéri Katolikus Kör kamarazenekara, Vitaliani Róbert karnagy vezényletével.
5. Kisforró Zsuzsanna. Móra Ferenc költeménye. — Előadja: Haits István.
6. Nászutások, László Miklós bohózata. — Előadják a Katolikus Kör ifjúsági műkedvelői. Bemondó Vengrin Ági.

A VÖLEGÉNY

— A völegényem azt mondta rólam, hogy én vagyok a legszebb és legokosabb leány, akivel életében találkozott.

— Akkor ne mozd hozzá! Képzeld, másoda férj lesz abból aki már völegény korában így hazudik.

5 Kérdés:

1. Miért érezzük hidegebbnek a —20 fokos vizet, mint a —20 fokos levegőt?
2. Ki volt az a magyar pap, aki elsőnek fedezte fel a dinamót?
3. Hogyan hívták a boszú istennőit a görögök?
4. Ki volt az a nő, akl először repülte át az Atlanti-óceánt?
5. Mi volt a home-rule mozgalom?

Válasz

rag napi kérdésekre

Kérdés: Ki volt az az osztrák főherceg, aki rejtelmesen eltűnt?
Felelet: János főherceg (Orth János).

Kérdés: Melyik híres író hívták úgy, mint hazáját?
Felelet: Anatole France.

Kérdés: Melyik államban az Egyesült Államoknak él a legtöbb indiánus?
Felelet: Oklahomában.

Kérdés: Kik voltak Görögország nagy tragikus költői?
Felelet: Aischylos, Sophokles és Euripides.

Kérdés: Ki készítette a budapesti Kossuth-szobrot?
Felelet: Horvay János.

SZÍNHÁZ-FILM

Színházi levél Budapestről

Budapest, november 25.) — Nagyon lerövidült a budapesti színházak műsora és ugyszólván az összes színházaké egyforma lett. Ennyiből áll az egész: »Minden este és vasárnap délután is!« Azután jön a színházakként a darab címe. A multheti premier dömping darabjai: A feleség, Szabad az ut, Kártyázó Asszonyok. Azután a korábbiakból: A végrendelet, Klotild néni és Ki gyereke vagyok én? Végül az e heti két bemutató: Pozsonyi lakodalom és a Machbet.

Miután az előbbieket már mind ismerjük, lássuk mivel gazdagította a műsora a Nemzeti Színház és a Fővárosi Operettszínház elmúlt heti bemutatója.

A Nemzeti Színház premier számba menő reprize Shakespeare régi s mégis örökké új alkotásából az egyik leghatásosabb darabot.

Machbetet a lekiismeret tragédiáját öltöztette új köntösbe.

A darab közismert meséjének elmondását mellőzhetjük, ahelyett inkább a színház és a művészek teljesítményét szeretnénk pár szóval vázolni, hogy képet adhassunk arról, mit és mennyi újat nyújtottak.

Itt talán elsősorban a címszerepet alakító Kiss Ferencről kell megállapítanunk, hogy Machbet lelkének idegességét, látomásokba vesző lelkének alakulását, magát sarkaló szilajságát, erőszakolt elszántságát, látszólagos erélyét és emésztő szerelmét biztos vonatvezetésű ábrázolással fogadtatja el a nézővel. Amikor az utolsó felvonásban összes parókával jelenik meg, megtört alakja már az első pillantásra átérzeteti, hogy az első felvonás mindenre kész bitorlóját a végzetes ut sötét démonai letörték.

Tökés Ánnának Lady Mahbet szerepében alkalmá nyílt összes tragikai erejét megmutatni. Lady Machbet érzéki forróságának, hatalmi vágyának, lenyugozó akaratanak szemléltetésére nem lehet alkalmasabb eszközt keresve sem találni, mint Tökés Anna mély tónusu hangját, szép megjelenését, színjátszó-lendületét.

Játéka élményszerű és feledhetetlen volt.

Lehotay Árpád Bakauja kemény és darabos, de mégis nemes és melegsívű Pethő Attila Dac-Duff szerepében bensőséges játéknak igazságával kapott meg. Gobbi Hilda mint Hecate talán túlságosan is rettentő volt.

Elsőrangú erők szerepelnek az epizód szerepekben is. Nagy Adorján, Forgács Antal, Bartos Gyula, Ungváry László, Pethes Sándor, a többiekkel s a főszereplőkkel együtt mardékalanul hozták ki mindazt a shakespearei erőt és szépséget, amit a Machbetből ki lehet hozni.

Németh Antal — akinek ez volt századik rendezése — rendezői elgondolásáé az érdem, hogy a darab balladai és regényes volta is teljes mértékben érvényesült. Ez a rendezés hozta magyar színpadon először a maga teljes egészében színpadra s az álomoknak és vízióknak megfelelően meszeszerű és szimbolikus keretekben: Lord és Lady Machbet vöröstónusu ruhákban járnak, ellenfeleik zöldbén. A boszorkányok nem a földön járnak, hanem a levegőben lebegnek. Macduff és Ross jelenetük végén ellenkező irányban távoznak, jelezve, hogy az ország nemessége kettévált. Ezek és sok más rendezésbeli finomságok szimbolikus értelmét

megadták minden olyan kis epizódoknak, amelyek előtt a regébbi előadásokban értelmetlenül álltunk.

Emlékezzünk meg Szabó Lőrinc új szövegfordításáról is, amely színpa-

don igen jól beszélhető nyelven hozza ki Shakespeare nyelvének minden erejét, finomságát és szépségét.

A hét másik újdonsága, a Pozsonyi Lakodalom valószínűleg nemcsak he-tekre, hanem hónapokra kitölti a Fővárosi Operettszínház műsorát. Sőt akadtak olyanok is, akik a bemutató előadás hatása alatt azt jósoltgatták, hogy

a Fővárosi Operettszínházban ebben az évben már nem is lesz több premier.

Ha tulsz is ez, megvan rá az ok, mert a Pozsonyi Lakodalom bemutatójának tényleg nagy és megérdemelt sikere volt. Igazi operett színes szerelmi regénnyel, váratlan fordulatokkal, sok tréfával és bohósággal, főleg pedig kedves és érzelmes muzsikával.

Szilágyi László, az operett mesék mestere, Mária Terézia udvarában jászolja le a vitéz Hadik — huszár és a bájos óráskisasszony szerelmét. De nem lehetne operett szöveg az egyszerű meséből, ha nem jönne bonyodalom gaynánt közbe Ferenc főherceg érdeklődése a szép patricius lány iránt. Szerencsére Mária Terézia uralkodónői gondjai közepette talál rá időt és alkalmat, hogy a főherceg figyelmét másfelé fordítsa s a szerelmeket összeboronálja. A meséhez bőségesen vannak adagolva komoly és bohókás jelenetek, valceres bál, történelmi jelenet, gálans kaland, sok tánc és színes kosztüm, szóval minden, ami egy operettsikerhez elengedhetetlenül szükséges.

A zeneszerző Beck Vilmos melódiában és ritmusban olyan élénk és olyan gazdag, mintha nem is első színházi szerepéé volna. Fülbemászó slágereiben sok a reminiscencia, de sok az invenció is.

Muzsikája csupa melódiá, egyik-másik dala komoly érték.

A sikerhez a darab kvalitásain felül kétségkívül nagy mértékben hozzájárult az is, hogy régi operett előadásokkal ellentben a szerep osztásnál a hang is nagy szerepet kapott. Patkós Irma Mária Terézia, Lendvay Andor Ferenc főherceg, Kovács József a Hadik huszár, Szondy Biri az óráslány szerepében nemcsak jól játszottak, hanem még jobban énekeltek. Kiss Manyi a masamódlánya és Latabár Kálmán óráslégénye elragadóan kedves és ezer ötlettől ragyog, amíg a színpadon vannak, a nézőtér harsog a kacagástól.

Általában az előadásról az a benyomása az embernek, hogy nemcsak a főszereplőket, hanem a solthy György, Vessely Pál, Pártos, Komlós Juci és társaiból álló együttest is magával ragadta Szilágyi szövege és Beck muzsikája. Nem feledkezhetünk meg a dícséretre! Sereghy igazgató rendezésével, Bercsényi díszleteivel és Török Miklós vezényletével kapcsolatban sem.

Ambrus Tibor

Ezentúl fél 9 órakor kezdődik a noviszádi szerb színház előadása. A Noviszádon szereplő Dunabánsági Szerb Nemzeti Színház igazgatósága ezuton is közli a közönséggel, hogy előadásai mátol, keddtől kezdve az eddigi 8 óra helyett fél 9 órakor kezdődnek. A színtársulat ma, kedden este Surek Paul: Uccai hegedűsök című színdarabját mutatja be. Csütörtökön, november 30-án este Gorkij Makszim »Vásza Zselezno-va« című drámája kerül színre.

Óriási érdeklődés nyilvánul a Szigethy hangverseny iránt

Jelentettük, hogy Szigethy József, a kiváló magyar hegedűművész, a világ legjobb hegedűseinek egyike vasárnap, december 3-án Noviszádon hangversenyezik. A hangverseny iránt

szinte páratlan érdeklődés nyilvánul nemcsak Noviszádon, de a vidéken is.

Szigethy József nevét világszerte mindenütt ismerik, s a kiváló hegedűművész óriási sikerrel járta be már több ízben a földkerekség nagyobb városait, s fellépte mindennütt különleges, nagy zenei eseménynek számított. Nem csoda, hogy a Szigethy-hangverseny híre valóssággal lázbahozta Noviszád és környékének művészetkedvelő közönségét, s egészen bizonyos, hogy vasárnap szüknek bizonyul a noviszádi Emlékothron színházterme.

A hangverseny jegyeit elővételben a Lipkovics trafik és a Szlávia könyvkereskedés árusítja, 10—80 dináros áron.

Napimádó

Ős pogányként a Napot imádom, Mert diadalma van a homályon

A szent Fényre, a Napba vágyom, Biborhullámon, arany sugáron...

Uram, az izzó örök Napisten, Aranyport hint rám megbűvölten.

Hitem a Nap, s a százszínű Élet: Lángsugárban lassan elégek...

HALÁSZ BÉLA

Meghalt „a világ legcsunyább asszonya”, akit egész Páris imádott

Párizsból jelentik. Harminc évvel ezelőtt az egyik párizsi folyóirat szerkesztőjének az a tréfás ötlete támadt, hogy kipróbálja. Párizs smert híressége: közül kik a legismertebbek. Ebből a célból négy levelet küldött el postán. A levelek mindegyikén ott szerepelt »Párizs«, azonban további pontos címzés helyett

a címzett ragyogó ceruza-portréja volt a borítékon. A bélyegekkal ellátott leveleket postára adták.

A fejek Madame Curiet, Rodin szobrászt, a híres Mayol énekest és Polaire-t ábrázolták. Másnap a négy levél közül kettőt azonnal kézbesített a posta: a Mayol énekesnek és a Polaire-nek szóló levelet. A postaalalmazottak

jobban ismerték az énekeskavóházak szereplőit, mint a művészet és a tudomány hírességeit.

Ez a Polaire Párizs harminc év előtti nevezetessége volt. 16 éves korában egész Párizs a lábai előtt hevert. Nem volt szép, hiszen az amerikaiak, amikor egy turnéja alkalmával oda került,

a »világ legcsunyább asszonya« címet adták neki, kicsitermetű volt vad mozdulatokkal és széles arca, fekete szeme, berber-apára és néger anyára vallott. Fantasztikus vagyont fizettek minden fellépéséért és mégis koldusszegényen halt meg a napokban, mindenkitől elfeledve. Mistinguette feltünése vetett véget alicsőségének.

KÖZGAZDASÁG

Miért mondott le a Szovjet a finn nikkelföldekről?

Megindultak a munkás seregek Európa legnagyobb nikkelföldjére

(Helsinki, november 16) A finn-orosz tárgyalások első fázisában sok szó esett a Lappföld legészakibb részén elterülő keskeny részből, amely mint finn terület elválasztja Norvégiát a szovjet határtól.

Itt a Kolosjoki mentén terül el Európa legnagyobb nikkelföldje

és eleinte a Szovjet igényt tartott erre a finn területre is, de később a tárgyalások során ezt a követelést a szovjetkormány eljuttatta.

Ezzel a világ érdeklődésének középpontjába került a Lappföld is, mely egyébként a legeljejtettebb zuga Európának. Erről a földről, amelynek területe 250.000 négyzetkilométer és amely a 65. és 70. szélességi fok között terül el, ritkán jön hír Európába. A területen Norvégia és Finnország osztozik.

A LAPP-FÖLD KINCSE

Alighogy megindult a háború, hírek jelentek meg a lapokban arról, hogy

Finnország vasutvonalat akar építeni, amely a Lappföldön át vezetne és összekötné az ország belsejét Linnahamarival, a finnek jegestengeri kikötőjével.

Európában nem nagyon figyeltek fel erre a hírre, de annál nagyobb visszhangja volt Angliában.

Ha nem lett volna háború, még a tőzsde is reagált volna rá. Az angolok nagyon jól tudták, hogy

Lappföldön nagy üzleti lehetőségek vannak.

Finnország már régebben megkezdte a Lappföld gyarmatosítását. Először is egy 531 kilométeres utat épített az Északi Jegestengerig. Ez az egyetlen országút, amely a Jegestengerhez vezet. Ennek nincs párja az egész világon.

Tíz évvel ezelőtt készült el az ut és most már tanya-tanya mellett, falu-falu mellett épül az ut mentén.

A házak csinosak, mert ezeket már finn parasztok építették és ez az ut, meg a mellette épült falvak és tanyák egész új jellegűt adtak az eddig elhanyagolt és nomádok által lakott Lappföldnek.

Ipari telepek is létesültek és mostanában megindultak a munkásrétegek a Sarkvidék felé

arra a jelszóra, amelyet Londonban adtak ki, s ez a jelszó így hangzott: nikkelföldön ugyanis uralkodó szerepet játszik az angol tőke.

ÚJ VÁROS ÉPÜL

A finnek által épített országút mentén geológusok és tudományos

szakértő-bizottságok jelentek meg és ezek

felfedezték a finn nikkelföld helyét.

A kőzet 1.67 százalék nikkelt és 1.32 százalék rézet tartalmaz. Csakhamar megállapították, hogy ráakadtak Európa legnagyobb nikkelföldjére.

Az országot biztosította a kényelmes elszállítás, mert hiszen a lelőhely csak 100 kilométerre van Linnahamaritól, a jégmentes kikötőtől.

Az angol tőke 50 évre biztosította magának a bányászati jogot a nikkelföldön

és a The Mond Nickel Co. hadba állította hatalmas pénzfelhalmozását, hogy kiaknázza a Lappföld gazdagságát, amelyről sem a Lappföld kihalófélben lévő őslakói, sem pedig a Lappföldön települő finn parasztberek nem tudtak.

Salmiervi közelében új város épül. Hatalmas bányaváros lesz ez, ahová ezer meg ezer nikkelföld bányász költözik majd. Hatalmas tehéngépkocsik gördülnek Linnahamariból a nikkelföldre és ezek szüntelenül hozzák a cementet, az építőanyagokat, a gépeket és más eszközöket. A Kaulantunturi hegy vonulatán három s félkilométeres alagutat törtek, hogy megkönnyítsék az építőanyagok szállítását és majdan könnyebb legyen az ércanyagok elszállítása. Az angol nikkelföldi társaság gyorsan dolgozik és az a terv, hogy

1940-re elkészülnek a tárnák

és megindul hatalmas mértékben a nikkelföld bányászat.

ANGOL ÉRDEKEK

Képzeltet felülmuló ipari vidék keletkezik a Lappföld északi ré-

szén. Hogy mekkora nyereségre számíthatnak a londoni pénzügyi körök, mi sem mutatja jobban, mint azok a jelentős pénzáldozatok, amelyeket már eddig is ezért a vidékéért hoztak. Arról is gondoskodtak jólelve, hogy

a nikkelföldieknek saját erőmű telepük legyen.

Éppen ezért Paatsjokitól délre száz kilométerre

óriási völgyzáró gátat kezdtek építeni,

amely a legnagyobb vizierőművek egyike lesz Északon. Munkások százai élnek itt barakkokban, akik két év alatt építik majd meg a völgyzáró gátat a sebesen rohanó hegyi folyó felé, amely ennek következtében

22 méter magasságból fog majd alázuhozni és 37.000 lóerőt reprezentál.

Ezt az energiát vezetik majd át a nikkelföldiekhez.

Rengeteg pénzt fektettek a Lappföld eme részébe az angolok és így érthető, hogy

a Szovjet már a tárgyalások kezdetén elejtette a nikkelföld iránti igényét.

és talán az is természetesnek tűnik fel, hogy a moszkvai kormány miért enged az alkudozások során folyton követeléseiből valamit a kis Finnországgal szemben. Itt egészen más a helyzet, mint az a többi balti államnál volt, ahol ugyilátszik nem volt ennyire érdekeltve — Annelia

A nép nevelése az egyesület létalapja. Előadásokat ingyen küld a Közművelődési Tanács.

1331

— Ne féljen semmit, kapitány ur, — nyugtatta meg Öttingen, — úgy fogjuk rendezni a dolgot, mintha ön véletlen szerencsétlenség folytán esett volna a hatóság kezébe. Így ön nem tűnik föl olyan színben, mintha szándékosan töltötte volna be a kém és az áruló szerepét.

— Kegyelmességek előzéknysége tökéletesen kielégít, — mondotta Longueval.

— No látja, kapitány ur. Azon sem fog megütközni senki, hogy önt a különben bizonyos halálbüntetés vallomásra fogja kényszeríteni.

— Ez rendben van, kegyelmes uram, — mondotta Longueval. — De én bizonyos ígéreteket kaptam, a készpénzjutalmom felül, amelynek színtén csak első részletét kaptam meg.

— Tudom, — vette át a szót Öttingen. — Az ígért készpénzt a saját utalványomra fogja megkapni ön, amellelt egy értékes birtokot fog kapni Rákóczi horvátországi jószágából. Ugye, ez volt az ígéret?

— Ez, kegyelmes uram.

— Nos tehát, ime mindkettőnk becsületszavára kijelentem, — Kollonics a fejével bólintott, — hogy az adományt is megkapja, ha pontosan teljesíti, amit kívánunk.

— Mindenben rendelkezésükre állok, kegyelmes uram.

— Pár napi Bécsben időzés után indulton tehát Párisba, kapitány ur. Utazzék Linzen keresztül,

ott fogják önt feltartóztatni és megmotozni.

— Megigérttem Rákóczinak, kegyelmes uram, hogy elfogatásom esetén lenyelem a levelet, — jegyezte meg Longueval.

— Eh, tévedésből egy más levelet fog lenyelni ön, — szót nevetve Öttingen, — mondjuk valamely szép ifju hölgyét, akit nem akar hirbe keverni. Az ilyen gáláns fiatal tisztelnél mindig akad eféle illatos irkafirka.

— Kegyelmes uram igazán szellemes ember, — mosolygott Longueval, aki már szinte bárónak s nagybirtokosnak érezte magát és így fesztelenebb modort tanusított cinkostársaival szemben.

A kapitány nagyon meg volt elégedve a kihallgatás eredményével.

Hát még, mikor hazatérve, levelet ta'ált a szobájában a szép Aglájától, aki arról értesítette, hogy a tavasszal Bécsbe jönnek.

— Ah, nagyon jó, — mosolygott a kapitány, — legalább az ő édes karjaiban fogom kipiheenni a komédia fáradalmait!

Longuevalt Linzben csakugyan feltartóztatták.

Alig érkezett a városba — a

rendes postakocsin utazott — és szállt meg az egyik vendéglőben, a város kapuit bezárták s általában katonai razziait rendeltek el.

Minden katonának vagy katonagyanas embernek igazolnia kellett magát.

Mindennapos dolog volt ez abban az időben, különösen tavasznyiltakor, amikor oly sok volt a katonaszökevény, akinek az új háború nem fűlt a fogához.

Arra a vendéglőre is sor került, amelyben Longueval megszállt s éppen ebédelt.

Egy szakasz katoná nyomult be s e'á'lt a kijáratokat.

Vezetőjük, egy százados, egyenest Longuevalhoz lépett.

— Megbocsát, bajtárs, kérem az igazolványait.

Longueval átadta az utlevelét.

— Hová utazik ön? — kérdezte a tiszt, az iratról a kapitányra emelve a szemét.

— Liège-be, Be'giumba, — válaszolta Longueval.

— De hisz ön egyszer már megjárta ezt az utat, — mondotta a százados. — Az utlevél pedig csak egyszerű utazásra szól.

Longueval nem felelt semmit.

— Bocsásson meg, bajtárs —

folytatta az őrzője vezetője, — meg kell önt motoztatnom!

— Tessék! — mondta az áruló és maga kezdte kirakni az asztalra a nála levő holmit.

— Itt az erszényem, csupa arany pénz van benne. Itt a tárcám, bankutalványokkal.

— Hová szólnak az utalványok?

— Külföldre persze. Ez például Páriszba.

— Mi az ördög? Hiszen az ön utlevelében nincs említve Franciaország! Az Hollandiába szól!

— No, egy kis vargabetű. Egyébként itt vannak az utalványok.

A tárcájában kérésélt Longueval s aztán hirtelen mozdulattal elővette Aglája kis levelét s még mielőtt bárki megakadályozhatta volna, szájába dugta és lenyelte.

— Teringtett, százados ur, — mondotta a helyőrségi tiszt, — ön lenyelt egy levelet!

Longueval, még a szokatlan csemegétől fanyalgó arccal így válaszolt:

— Egy bárókisasszony levele volt, kedvesem. Helyemben ön is hasonlóképpen tett volna. Vannak dolgok, amikhez a parancsnokságnak semmi köze.

— Lelke rajta, kapitány uram. A jegyzőkönyvben benne lesz, hogy ön egy iratot lenyelt.

— Annál jobb lesz rám nézve, — mosolygott Longueval.

A tiszt, akinek, ugylátszik, titkos utasítása volt, az asztalra öntötte az erszény tartalmát s az aranyakat kezdte el sorjában vizsgálgatni.

— A multkoriban előfordult az,

Az elmúlt hónapban tizenhét ház cserélt gazdát Noviszádon

Az ingatlan összforgalom 6.655.836 dinár

A legutóbbi hónapban meg lehetőségek élénk volt az ingatlanforgalom Noviszádon. Összesen nyolcvan ingatlan cserélt gazdát, túlnyomórészt föld és telek. Ház aránylag kevés, mindössze tizenhat cserélt gazdát.

Az összforgalom 6.655.836 dinár.

Az alábbi kimutatásban a ház- és telek-átadásokat közöljük, mégpedig az eladó és a vevő nevét, az adásvétel tárgyát és a vételárát:

Ledjenac Momesilo — Gyeraszimovics Antonije — Vojv. Knicsanina 14 — 100.000. Petrovics Branimir — dr. Sztojakovics Bogdan — Sztrazilovszka 21 — 355 ezer. Sztojanovics Szetiszláv — Erdős Erzsébet — Petra Zrinyszkog 55 — 202.500. Dr. Sztojakovics Bogdan — Korb Ferenc — Radnicska 10 — 630.000. Erdélyán Zorka — Szőlősi István — Temerinszka 23 — 320.000. Jovanovics Katica — Stolz Géza — Vojvogyanszka 11 — 410.000. Brankovics Milivoj — Dozsidi Katica — Sztrumicska 6 — 165.000. Grujics Lenka — Szuvacsarevics Zora — Deszpota Jov. 10 — 100.000. Fuchs Oszkár — dr. Dragomirovics Milivoj — Usztavszka 11a — 270.000. Stein Leopold — Nadbansics Ruszica — Sumadijszka 9 — 230.000. Maragics Branko — Bihler Valentin — Almaska 15 — 142.500.

A kormány megakadályozza az árufelhalmozást

A gyapju, gyapot és fagyju behozatali átalányát emelték

Az élelmiszerek ára az egész ország területén továbbra is emelkedik. Különösen nagymértű az árdragulás Beográdban, ahol egyes fontos fogyasztási cikkek ára szinte napról-napra növekszik.

Ugyanez a helyzet vidéken is, ahol az áremelkedés folyamata lassabb, de egyébként éppen annyira megterheli a fogyasztókat, mint Beográdban.

Hir szerint a kormány a napokban intézkedéseket tesz a további áremelkedés megakadályozására és az árak visszafejlesztésére. Ezt főképpen a nagyarányú spekuláció lehetetlenné tételével kívánják elérni.

Ugyanis — általánosan ismert tény — az áremelésből a legtöbb hasznát nem a termelőnek van, hanem

azoknak a kereskedőknek, akik spekulációs célokra nagymennyiségű árut vásárolnak össze és az árat felemlik.

A gyárak részére szükséges nyersanyagoknál és félgyártmányoknál ugyanez a helyzet. A kormány itt az árufelhalmozást és az áremelkedést azzal teszi lehetetlenné, hogy

egyes árucikkből az eddiginél sokkal nagyobb mennyiséget enged külföldről behozni az országba.

Igy felemlték a behozatali átalányt

a gyapju, különböző olajosmagvak, fagyju, kókuszdió és gyapotfónál részére.

Ezzel az említett árucikkek beföldi készletét gyarapították és az árufelhalmozásból eredő nyereséget csökkentik.

A muravidéki munkások Németországból hatvankét millió dinárt küldtek haza

Visszatért a Németországban dolgozó munkások nagy része

Csakovecről jelentik: A napokban két különvonaton összesen

1250 muravidéki idénymunkás tért haza Németországból.

Rajtuk kívül még 12.000 idénymunkás dolgozik Németországban, akik legkésőbb december 15-ig szintén hazatérnek.

Igen sok muravidéki munkás

télre is Németországban marad. Így például azok, akik a Mura melletti Bruckban dolgoznak az ottani papírgyárban. Ezek 2240 dinár havi fizetést kapnak és ebből

havonta 560 dinárt küldhetnek haza.

Ezenkívül 10.000 dinár értékben Németországban gépeket vásárol-

hatnak, amelyet vámentesen hozhatnak haza.

A Németországban foglalkoztatott muravidéki munkások az idén eddig összesen 62.500.000 dinárt küldtek haza.

A most visszatért munkásokat a határ átlépése után a maribori munkástözsde látta el meleg élelemmel.

Tudja-e már,

hogy a meggyvirág minden egyes porzója ötmillió kifejlesztett pollen-szemcsét tartalmaz, ezekből azonban egy is elég, hogy a meggyvirág bibéjét megtermelje; úgy

hogy ahol a talajban sok a giliszta, ott a terméshozam gyakran 50 százalékkal is növekszik és a talaj vízáteresztő képessége megkétszereződik, megháromszorozódik;

hogy Parmentiernek, a francia tudósnak, ki Franciaországban a burgonyát meghonosította, sírját még ma is a nemzet hátlájának kimutatásáért burgonyával ültetik be évente;

SZÉNBŐL, LEVEGŐBŐL ÉS VIZBŐL ELNYŰHETETLEN MŰELYEMFONALAT ÁLLITANAK ELŐ

E nyűhetetlen fonálhoz elég, hogy párolog a víz s belőle lég lesz; — így valóban el nem téphető, Hiszen e fonál — pusztá levegő!

FANYAR TÓBIÁS

bajtárs, — magyarázta, — hogy kivájt duplaaranyban csíptek el egy fontos levelet. Iholni, ilyen lehetett az is... De Istenemre az az arany sem egy darabból van!

Az asztalra dobta s az arany másként, tompábban pengett, mint egy hasonló darab, amelyet szintén az asztalra vetett.

Rögtön elővette a zsebkését és fészegetni kezdte: az arany perze szétnyílt s előkerült a Barbesieuxnak szóló hártylevél.

— Nos, kapitány ur, — szólt a tisztnak, miután a levelet átfutotta, — én önt ezennel őrizetbe veszem. Sziveskedjék átadni a kardját s a parancsnokságra követni!

— Csak addig kérek türelmet, míg a vendéglistát előhívom és kifizetem, — mondotta Longueval. — A legényem velem jöhet?

— Semmi kifogásom ellene, — jelentette ki a tisztnak. — A továbbiakról majd a tábornok ur határoz.

Longuevalt tehát a parancsnokságra kísérték, ott részletesen kihallgatták s ő megvallott mindent.

A parancsnok letartóztatta és fedezet alatt Bécsbe kísértette. Egyébként kiméletesen bántak vele.

Kollonics és Öttingen nagy meglepődéssel vették tudomásul, hogy a színjáték első felvonása programszerűen végbement.

Most egy színpadias hatású jelenetet rögtönöztek Lipót előtt: átadták neki a Longueval első útjával kapcsolatos másolatokat s Rákóczinak második, sajátkezűleg

írt levelét. A császárt egészen elképesztette a nagyszerű leleplezés.

Behatóan érdeklődött az ügy legapróbb részletei iránt is, de szeme mindegyre visszatért Rákóczi levelére, amelyet kezében tartott.

— A hálátlan! Az áruló! — mormogta megbotránkozva.

— Nyilvánvaló, felség, hogy Rákóczi az összes eddigiéknél veszedelmesebb összeesküvést szőtt a trón ellen, — mondotta Öttingen. — Felséged birodalma nincs biztonságban, amíg ez az ember szabadon jár.

— Ime, láthatja felséged, kigyó volt az, akít keblünkön melegengettünk! — rikácsolta Kollonics. — Le kell tartóztatni ha'adéktalanul és rendkívüli bíróság elé állítani.

— Főkancellár ur, — fordult Lipót Öttingenhez, — rögtön állítsa ki Rákóczi, Bercsényi és eddig ismeretes társaik ellen az elfogatási parancsot, hogy sajátkezűleg aláírassam. S legyen gondjuk rá, hogy az a lehető leggyorsabban föltétlenül foganatosítva legyen! S ha bármelyikük neta'an fegyveres ellentállásra vetemednék, fegyverrel kell elbánni vele!

— S hova zárassuk be a lázadókat? — kérdezte Öttingen.

— Oda, ahol a fiatal kigyó nagyatyját és nagybátyját lefejezték! — parancsolta Lipót sötéten.

— S az asszonyokkal mi történjék, felség? — tette fel a kérdést Öttingen.

— Az asszonyokkal? — gondolkodott Lipót. — Az egyik német uralkodó fejedelem leánya, a másik a felséges asszony csilagkeresztes hölgye, ugye?

— Az, felség.

— Nem, az asszonyok szabadon maradnak! — határozott Lipót. — Az tulságosan nagy zajt ütne, ha őket is börtönbe vetnénk. Nem is lehet, legalább is a hesseni hercegnőt nem. Csinján kell bánni az atyjával s a rokon udvarokkal, közvetlenül a spanyol örökösödési háború előtt. Órájuk elég büntetés lesz, ha a vagyonekbezés folytán kicséppennek az óriási gazdagságból.

— Ugy van, felség, — helyeselt a két miniszter.

— Igazán, vérlázító még csak a gondolata is, — folytatta Lipót, az irigy harag rut kifejezésével az arcán, — hogy ez a Rákóczi és még Bercsényi is gazdagabb, mint maga az uralkodó! Ah, ezek a fenhéjázó nábobok vesztükbe rohantak.

— Felséged tehát példás megtorlásra gondol? — tudakolta möhön Kollonics.

— A legpéldásabbra, biboros ur! Akik ebben az összeesküvésben bűnösök, a fejükket fognak lakolni érte!

A két miniszter szeme összevilant.

— Valóban, felség, itt a legfőbb ideje, — mondotta komoran Kollonics —, hogy levágjuk a magyar forradalom hidratejét. Oh, ha az én előterjesztéseim egész terjedelmükben meghalga-

tásra találtak volna, nem jutottunk volna ideig!

— Ami késik, nem mulik, biboros ur! — szólt Lipót elismerő hangon. — A fejlemények, sajnos, önt igazolták. Amint a háború első sikerei a miénk lesznek, szabad kezet fogok adni önnek Magyarországot illetően.

— Egész életem művének az lesz a koronája, felség! — sóhajtott kéjesen a biboros, aki most olyan rémitő volt, mint a gyűlölet, a bosszu, a halál angyala.

A két miniszter e kihallgatás után minden egyéb dolgát félretéve s még ebédjét is elhalasztva, kiállította az elfogatási parancsokat, aláíratta Lipóttal s gróf Solári tábornokot, aki mellé rendkívüli lovas katonai fedezetet rendeltek, azonnal elküldötték Felsőmagyarországba a letartóztatások foganatosítása végett.

Szinte lehetetlenség volt, hogy Rákóczi és Bercsényi elkerülje a végzetét.

De azok, akik a világ sorját intézik s az életet és halált tartják a kezükben, egyről rendszerint megfélemednek, egy gyöngéd és szenvedélyes érzelmről, amelyet a szív rejt magában, mint pompázó vagy mint hervadó virágot s amely érzés oly könnyen lép át a távolságot, mint a nap-sugár vagy a holdsugár.

A szerelem az, amelynek hatalma erősebb a gyűlöletnél és a bilincsnél; amely a kétségbeesésben övezi föl a lélekre a legmerészebb szárnyakat.

(Folytatjuk)

Hog...
SZ...
1. SZ...
2. Boh...
3. Spol...
4. Rad...
5. SzM...
6. Zrin...
7. Jug...
1. Gra...
2. Jug...
3. OSC...
4. Dulc...
5. Bez...
6. JAK...
7. Apa...
8. Szlá...
9. Szer...
10. Kul...
11. Spol...
1. BSK...
2. Jug...
3. Szlá...
4. Gra...
5. Voj...
6. Bata...
7. Jedi...
8. ZsA...
9. BAS...
10. Zem...
H...
1. Grag...
2. HAS...
3. SzA...
4. Haj...
5. Szlá...
6. Kon...
7. Szpl...
8. Lyul...
9. Bacs...
10. Szlá...
MAG...
1. Kisp...
2. Ujpe...
3. Szeg...
4. Fere...
5. Töre...
6. Hun...
7. E'ek...
8. Hala...
9. Boc...
10. Szol...
11. Gam...
12. Kass...
13. Szür...
14. Nem...
KUC...
Atszer...
A futb...
szervez...
végső f...
irányít...
véségek...
horvát...
mint je...
szádon...
vojudin...
vetkező...
kők Pe...
szád) és...
rok Mer...
Pancsles...
ferens I...
A no...
solt játé...
nek me...
elleni k...
Leichtn...
vics, S...
II., Kak...
ség.

SPORT

Hogy áll a bajnokság?

SZUBOTICAI ALSZÖVETSÉG

a) Szubotica

1. SzAND	6	5	1	0	24:8	11
2. Bohémia	6	4	1	1	23:7	9
3. Sport	6	3	0	3	15:12	6
4. Radnicski	6	2	1	3	13:15	5
5. SzMTC	5	2	1	2	6:10	5
6. Zrinyszki	6	2	0	4	12:10	4
2. Jugoszlávia	5	0	0	5	3:33	0

b) Vidéki első osztály

1. Gragyanszki	10	6	1	3	25:11	13
2. Jugoszlóven	10	5	3	2	27:17	13
3. OSC	10	5	2	3	24:16	12
4. Dulcis	10	6	0	4	31:24	12
5. Bezdáni SE	10	5	1	4	30:24	11
6. JAK	10	4	2	4	22:22	10
7. Apatini SK	10	3	4	3	18:19	10
8. Szlávia	10	3	3	4	13:14	9
9. Szentai AK	10	3	3	4	11:25	9
10. Kulai JSK	10	2	2	6	12:29	6
11. Sport	10	2	1	7	10:35	5

SZERB LIGA

1. BSK	9	8	0	1	38:8	16
2. Jugoszlávia	9	5	4	0	25:11	14
3. Szlávia (Sz)	9	5	1	3	20:11	11
4. Gragyanszki	9	5	1	3	15:23	11
5. Vojvodina	9	3	4	2	19:20	10
6. Bata SK	9	4	2	3	19:22	10
7. Jedinstvo	9	3	2	4	16:17	8
8. ZsAK	9	2	0	7	13:24	4
9. BASZK	9	0	4	5	8:16	4
10. Zemun SK	9	0	2	7	10:35	2

HORVÁT-SZLOVEN LIGA

1. Gragyanszki	11	10	1	0	54:4	21
2. HASK	11	7	2	2	31:20	16
3. SzASK	11	6	2	3	21:19	14
4. Hajduk	11	6	1	4	27:22	13
5. Szlávia (O.)	11	4	3	4	20:26	11
6. Konkordia	11	4	1	6	22:28	9
7. Szpliti SK	11	3	2	6	13:23	8
8. Lyublyana SK	11	2	3	6	22:40	7
9. Bácska	11	3	1	7	15:29	7
10. Szlávia (V.)	11	1	2	8	9:24	4

MAGYAR NEMZETI BAJNOKSÁG

1. Kispest	10	7	2	1	33:14	16
2. Ujpest	10	6	3	1	30:17	15
3. Szeged FC	10	7	1	2	25:16	15
4. Ferencváros	10	7	0	3	25:18	14
5. Törekvés	10	5	2	3	20:18	12
6. Hungária	9	4	3	2	27:17	11
7. Elektromos	10	4	2	4	18:22	10
8. Haladás	10	4	1	5	21:21	9
9. Bocsikai	10	4	1	5	17:29	9
10. Szolnoki MÁV	10	3	0	7	15:22	6
11. Gamma FC	10	2	2	6	13:22	6
12. Kassai AC	10	2	2	6	12:27	6
13. Szürketaxi	10	2	1	7	16:30	5
14. Nemzeti					(visszalépett)	

««(★★★)»»»

KUGLI HIREK

Átszervezik a jugoszláv szövetséget. A futballsport mintájára teljesen átszervezik a kuglisportot is, amelyet végső fokon a jugoszláv főszövetség irányít majd a kebelébe tartozó szövetségekkel. Eddig megalakult már a horvát szövetség s most vasárnap — mint jelentettük — megalakult Noviszádon a vojvodina-i szövetség is. A vojvodina-i szövetség tisztikara a következő: elnök Stabler Ferdó, alelnökök Petrovics (Bece), Halpern (Noviszád) és Mrakovics (Szombor), titkárok Merganz és Perisics, pénztárosok Pancsics és Kneuzovics, technikai referens Fehér István.

A noviszádi Heraklesz alább felsorolt játékosai ma este 8 óra jelenjenek meg a Beck-pályán a Zmajevac elleni bajnoki mérkőzésre: Michlicz, Leichtner, Szika, Resnyák I, Gyurasevics, Sáfrány, Fehér, Sikics, Resnyák II, Kakuska és Csonka. — A vezetőség.

Futball-eredmények

Szkoplye: Vardar—Spárta 3:0 és Szkoplyei SK—Olimpia 7:2.

Vrsac: Viktoria—Radnicski 3:1, barátságos.

Magyar NBB: Csepeli MOVE—KEAC 2:1, Lampart—Soproni FAC 2:0, Komárom—Soproni VSE 1:1, Egyetértés—Tatabánya 3:2, Beszkar—SK Rusj 4:1, Diósgyőri MÁVAG—Beregszász 5:0, Salgótarjáni BTC—Kassai SC 6:1, Salgótarjáni SE—Fülek 4:1, Debreceni VSC—Ungvári AC 4:1, Perces—B. Vasutas 3:2, Ózd—Nyiregyháza 4:1, Losonc—Munkács 7:3.

Cseh-Morva Védnökség: Szlávia—Spárta 3:1, Nachod—K adnó 4:0, SK Pilsen—Sleszka Osztava 5:2, Zsidenice—Viktoria Zsiskov 0:0, Pardubice—Viktoria Pilsen 4:0, Bata—Prostejov 3:1.

Románia: Ripensia—Vénusz 2:1, Victoria—UDR 2:2, Carpati—Juventus 5:3, Rapid—Temesvári MAC 4:0, Studentescu—Aradi MTE 2:1, Unirea Tricolor—Gloria 4:1.

Rövid sport hírek

A NAK Ingyiján a következő összeállításban érte el szép győzelmét a ZsSK felett: Lukács — Lerch I, Mathész — Vinal, Thurzó, Fehér — Schneider, Lerch II, Bódy, Willner és Kovács.

A noviszádi alszövetség bíróvizsgája gyenge eredménnyel járt. Tizenkét jelölt közül mindössze három tette le a vizsgát, mégpedig Bucheimer Ilija, Sztarcsevics Konsztantin és Adám György, valamennyi noviszádi.

A jugoszláv uszósövetség valamint a jugoszláv nehézatletikai szövetség vasárnap tartotta meg ezévi rendes közgyűlését Zagrebban. Előbbiről a beográdi, utóbbiról a beográdi és lyublyanai megbízottak kivonultak, úgyhogy mindkét közgyűlés befejezetlen maradt.

Rotterdamban december 10-én holland-belga válogatott futballmérkőzés lesz.

A Kispest-Ferencváros mérkőzésnek 12.000 nézője volt vasárnap Kispesten. A Ferencváros gólképtelen csatársora miatt veszített. Góllövők: Nemes (2) Kispest illetve Gyetvai Ferencváros. A »Nemzeti Sport« szerint a mutatott játék alapján 5:1 lett volna az igazságos eredmény a Kispest javára.

A Magyar Nemzeti Bajnokság vasárnapi műsora: Ferencváros—Hungária, Törekvés—Kispest, Debrecenben Bocsikai—Tax'sok, Kassán Kassai AC—Elektromos, Szegeden Szeged—Ujpest és Szombathelyen Haladás—Szolnoki MÁV.

Fernande Caroen két új belga eszűcsöt állított fel. A jeles hőgyuszó az eddigi 300 és 400 méteres gyorsaság rekordját döntötte meg 3:57-es, illetve 5:16.4-es idejével. A világszűcsöt mindkét távon Hvéger tartja 3:46.9, illetve 5:06 idővel.

Elmarad a kerékpáros világbajnokság? Eredetileg úgy volt, hogy az 1940. évi kerékpáros világbajnokságokat Varsóban rendezik meg. Erre — az ismeretes események következtében — nem kerülhetett sor. Azután úgy volt, hogy a versenyeket Párisban bonyolítják le. A francia kerékpáros szövetség minden körülmények között azon volt, hogy a világbajnoki kerékpáros versenyeket megrendezze, még abban az esetben is, ha a velük hadbanálló német versenyzők részvételéről le is kell mondaniok. Szombaton változott a helyzet: a francia szövetségnek azt ajánlotta az UCI, hogy abban az esetben, ha abban az időben a háboru még tartana, mondjon le a világbajnokságok lebonyolításának tervéről. A francia szövetség ennek ellenére is meg akarja rendezni a versenyeket. Az UCI legközelebbi versenynaptárgyvezető ülésén mondják ki ebben az ügyben az utolsó szót.

KERESKEDŐK és IPAROSOK ISMERETTÁRA

Ipartörvény - Mestervizsgák - Jogismeret - Kereskedelmi jog - Munkásbiztosítás - Bankügyletek - Számtan - Könyvelés - Levelezés - Kalkuláció - Uzemtan Háromszázötven fejezetben minden tudnivaló

12 közmény

ELSŐ RÉSZ

Az Ipartörvény (Ipt.) általános rendelkezései

A jelentkezés (Prijava). A segédvizsga letételére vonatkozó jelentkezést a munkaadó közvetlenül az illetékes ipartestülethez nyújtja be. A bejelentéshez a tanoncigazolványt és az elvégzett ismétlő iskola vagy tanfolyam bizonyítványát mellékelik. Az egyesület köteles a vizsga letételére benyújtott bejelentésről nyomban írásbeli elismervényt adni. Ha az egyesület úgy találja, hogy a feltételek megvannak, legkésőbb a beadvány átvételétől 10 nap alatt egybehívja a vizsgáztató bizottságot.

A vizsgáztató bizottság (Ispitna komisija). A segédvizsgák bizottságait három tagból alakítják éspedig az elnök és két mester tagból. Az elnököt és helyettesét a bán a kamarák javaslatára a továbbképző szakiskola, vagy más helyben lévő iskola tanári karából három évre nevezi ki.

A mestertagokat minden vizsgára az egyesület az évente választott vizsgáztató bizottság tagjainak névsorából jelöli ki. A megválasztott tagok névjegyzékét jóváhagyás végett a kamarához juttatják.

A vizsgáztató bizottság tagjai nem lehetnek olyan személyek, akik nem jugoszláv állampolgárok, akik csőd vagy gyámság alatt vannak, akik a jelölttel egyenes, vagy oldalágon másodfokig rokonságban vannak, vagy akiknél a jelölt a vizsgát közvetlenül megelőző év folyamán tanult. Azok a bizottsági tagok, akik a jelölttel rokonságban vagy haragban vannak, a bizottságból kizáratnak.

A vizsgáztatóbizottságnak a jelölt a segédvizsgáért semmiféle vizsgailletéket nem tartozik fizetni (Ipt. 290. §).

A vizsga (Ispit). A segédvizsgán a jelöltnek igazolnia kell, hogy gyakorlatilag kitanulta az ipart és hogy segédként dolgozhat.

A vizsga gyakorlati és elméleti részből áll.

A vizsga gyakorlati részének tárgya:

1. egy vagy több tárgy önálló kidolgozása abból a szakmából, amelyet a jelölt kitanult;

2. hogy a jelölt személyesen be tudja bizonyítani szakképesítését az illető iparra vonatkozólag.

A bizottságnak olyan tárgy kidolgozását kell választani, amelyet a jelölt rövid idő alatt és nagyobb költség nélkül elkészíthet.

A jelölt köteles a vizsga napján az elkészített tárgyat a bizottságnak bemutatni, amely azt osztályozza.

Szakképesítése igazolására, ha a bizottság úgy kívánja, a jelölt a bizottság előtt munkapróbát tartozik végezni.

Az elméleti vizsgán a jelöltnek nagyjában ismernie kell a kidolgozott tárgy nyersanyagának minőségét és értékét, ugyszintén készítményeinek hasznavehetőségét. Ezenkívül igazolnia kell, hogy írástudó, a számolásban és rajzban is jártas. Ez az igazolás szükségtelen, ha a jelölt eredményesen végezte a kiegészítő szakiskolát.

Az eredmény és a bizonyítvány. A vizsga eredményéről szóló döntést szótöbbséggel hozzák. Annak a jelöltnek, aki a vizsgát leteszi, az illetékes kortestület (kerületi bizottság) a vizsgabizottság osztályzata alapján a vizsga letételéről segédbizonyítványt ad ki.

Ha a jelölt a segédvizsgán nem mutat fel kielégítő eredményt, kivánóságára a kötelező egyesület (kerületi bizottság) igazolványt ad ki arról, hogy a tanoncizót a segédvizsga nélkül kitöltötte.

A jelölt 3 hónap letelte után megismételheti a vizsgát.

Ha a vizsgáztató bizottság megállapítja, hogy a jelölt a vizsgán nem mutatott fel elegendő készséget, mégpedig annak az ipartulajdonosnak a hibájából, akinél tanult, köteles minden ilyen esetet az illetékes elsőfoku közigazgatási hatóságnak bejelenteni, az iparos esetleges megbüntetése végett.

SEGÉDEK (Pomoćnici — kalfe)

Ki a segéd? Segéd az olyan személy, aki egy bizonyos iparágat tanoncként tanult, az előirt tanulási idő után a segédvizsgát az illetékes vizsgáztató bizottság előtt eredményesen letette és iparos alkalmazásában áll.

Munkakönyv (Poslovna knjizica). A segédnek az illetékes kötelező egyesület munkakönyvet ad ki, amelybe a munkaadónál töltött foglalkoztatási időt kell bejegyezni. A segéd fényképén kívül a következőket tartalmazza: a segéd vezeték- és keresztnévét, születésének helyét és évét, valamint illetőségi helyét (község, járás és bánság), a könyv kiadásának keltét, a könyvet kiadó illetékes kötelező egyesület illetve a község pecsétjét, a foglalkoztatásról szóló adatokat (a munkaadó vezeték- és keresztnévét, a munkabérlés és kilépés napját).

(Folytatjuk)

Hogyan vásárol jegyre benzint a semleges Európa

Ahol bérautó csak minden második nap kapható és ötven százalékkal csökkentették az autóbuszforgalmat...

A háboru kitörése óta a benzin egyike a legfontosabb anyagoknak, amellyel egyaránt takarékoskodnak mind a hadviselő, mind a semleges országokban. Sokat hallottunk a benzinkorlátozás következményeiről, láttuk a képeslapokban az élelmes angolt, aki a benzinellátási tilalom miatt leállított kocsjába lovakat fogott...

Az alábbi kimutatás alapján mindenki megteheti a kedvező összehasonlítást a semleges államok benzinellátási korlátozása között.

TILOS A SZEMÉLYAUTÓ FORGALOM

Olaszország: Tilos a személyautó forgalom. Benzint csak a közérdeket szolgáló autózemek részére adnak el. Csak 20 százalék alkoholt tartalmazó benzint hozható forgalomba, a szállítási üzemek a korábbi forgalom 33-50 százalékát tarthatják fenn.

Románia: A motorjárművek részére a benzinellátást korlátozták.

Szlovákia: Az egyes gépjárművek csak napi meghatározott mennyiségű üzemanyagot kaphatnak.

Bulgária: Magánkocsik használata tilos.

Görögország: Benzin jegyrendszer. A bérautók csak minden második napon lehetnek üzemben.

Svájc: Benzin csak meghatározott mennyiségben vásárolható. Tilos vasárnap és ünnepnap a magán bérkocsiforgalom.

Belgium: Motorjárműveket csak engedélyjeggyel lehet használni. A benzinfogyasztást az eddigi mennyiség kétharmadára korlátozták.

VASÁRNAP TILOS AZ AUTÓKÖZLEKEDÉS

Hollandia: Benzinnel hajtott járművek vasárnap és ünnepnapokon nem közlekedhetnek. Benzint csak a normális heti szükséglet erejéig adnak el.

Litvánia: Magánszemélyeknek benzint eladni nem szabad. A benzint az eddiginél több szeszt kell keverni.

Lettország: Motorjárműveket csak engedélyjeggyel szabad használni.

Észtország: Benzinjegy-rendszer. Benzin után magasabb fogyasztási adót vetettek ki.

Finnország: Új hajtóanyagot vezettek be, amelynek egynegyed része benzinből és háromnegyed része faszszből áll.

Dánia: Motor járműveket csak engedélyjeggyel lehet használni. A benzinellátást az eddiginek 40-60 százalékára korlátozták.

Svédország: Benzinjegy-rendszer. Az egyes gépjárművek csak heti meghatározott mennyiségű üzemanyagot kaphatnak. Magánautók csak engedéllyel tarthatók forgalomban. Az autóbusz-forgalmat 50 százalékkal csökkentették.

Norvégia: Magánautók csak engedéllyel tarthatók forgalomban. A benzin árát felemelték.

— Anglia vásárol. Londonból jelentik. Angliában is volt vásárlási láz, de már alábbhagyott. A háboru első heteiben megrohanták a boltokat, a közönség igyekezett hosszú időre ellátni magát mindennel. A legnagyobb fellendülés az ékszeriparban volt, a birminghami gyárak alig győzték a megrendéseket. Egyszerű gomboktól a legdrágább gyűrűkig és gyémánt fejdíszekig mindent vásároltak. Ezek óta nem kelt el annyi jegygyűrű Londonban, mint a háboru kezdetén. Az arany iránti kereslet azonban minyáért csökkent, mihelyt kiderült, hogy a gyáraknak nagy készleteik vannak s az aranyiac korlátlanul ki tudja elégíteni a megnövekedett keresletet is.

Rádiótanítás a vidékre telepített francia gyerekek számára. A francia kultuszminisztérium részéről gondoskodás történt, hogy a vidékre kilakoltatott iskolásgyerekek tanulmányai ne szenvedjenek kárt a rendkívüli idők miatt és rendeletben utasította a tanügyi hatóságokat, hogy a növendékek számára, akik nem járhatnak iskolába, levelezés, esetleg rádióelőadások útján adják elő a nélkülözhetetlen tananyagot. Az előadások november 20-án kezdődtek.

««(★★★)»»

KÜLFÖLDI TÖZSDEZARLATOK

Zürich: Beograd 10, Páris 9.89, London 17.45, Newyork 446, Brüsszel 74. München 22.50, Amszterdam 23.75, Berlin 173.50, Szófia 5.40, Bukarest 3.40.

NOVISZÁDI TERMÉNYTÖZSDE

Ujbuza, bácskai, Noviszád környéki 188-190, Szombor környéki 187-189 középbácskai 188-190, felsőbácskai 189-190, baranyai 188-190, tiszai uszály 188-190, bégai uszály 189-191, tiszai csatornai uszály 189-191, felsőbánáti 185-187, délbánáti 183-185 szerémi 187-189, szlavóniai 188-190. **Rozs,** bácskai 72 kg 2°/o-os 152.50-155. **Árpa,** bácskai és szerémi 64/65 kilós 160-165, bácskai és szerémi tavaszi 68/69 kilós 190-195, baranyai tavaszi 69/70 kilós 195-200. **Zab,** bácskai, szerémi és szlavóniai 148-150. **Tengeri,** bácskai, tavalyi 140-142, bánáti tavalyi 137-139, tavalyi irdiai paritásbar 140-142, száritott bánáti 130-132 száritott indiai paritásbar 133-135. **Buzaliszt,** bácskai és bánáti állomásról nullás gg és g 285-295, kettes 265-275, ötös 245-255, hatos 225-235, hetes 195-205, nyolcas 125-135, szerémi és szlavóniai állomásról nullás gg és g 280-290, kettes 260-270, ötös 240-250, hatos 220-230, hetes 190-200, nyolcas 125-135. **Buzakorpa** jutazsákokban, bácskai és szerémi 117.50-120, bánáti 115-117.50. **Fehérbab,** bácskai és szerémi 2°/o-os zsák nélkül 360-370. **Ella burgonya** 84-86. **Serteszsír** 25 kilós kánákban bruttó nettóért 1580-1600. — Irányzat határozatlan. Forgalom közepes.

APRÓHIRDETÉSEK

egy hétköznap, mint vasárnap egy szó 1.— dinár, vastagbetűs 2.— dinár. A legkisebb apróhirdetés ára 12.— dinár. Hirdetéseket a másnapi lapra délután 3 óráig, szombaton déli 12 óráig veszünk fel. A hirdetés adó a hirdetőfelet terheli.

URANIA MOZI, Noviszád

MA PREMIÉR

Az idény legjobb vigjátéka:

A megnyírt sündisznó

Hans Moser Herma Relin
Fritz Kampers

BEDÖRZSÖLESRE fejfájásnál, fogfájásnál, derékfájásnál, kezek-lábak szaggatásánál varázslatosan hat 3 csepp »NÖVÉNYHARMAT«, a közismert ezerjő háziszser. Vigyázat! Csak zöld csomagolásban való! Ára patikákban, üzletekben 12.— dinár. 7494

Ha megfáztál a köhögés összerázza tested
Használj Pentát és bajodnak minden gondját elveted
Kapható gyógyszerárakban és Reteskedésekben

5
GONTA ...D. gyögyövény extract ára üvegenként 12 Dinár.

HAZASSÁG

62 ÉVES gyermektelen kereskedő és iparos házasság céljából olyan jómodoru intelligens nő ismeretségét keresi, aki a falusi életet kedveli. Csak fényképes levelekre válaszolok. Ajánlatokat: »A pénz egymaga nem boldogít« jellegével a kiadóhivatal továbbítja. 7620

ALLAST KERES

SZORGALMAS megbízható házaspár házmesteri állást keres december 1-re. Cim: Noviszád, Szarajevszka 11 7618

KIADÓ

KÉTSZOBÁS szép uccai lakás azonnali kiadó. Noviszád, Szlovacska ucca 28 szám. 7605

KÉT IRODAHELYISÉG egyben és két műhely-helyiség külön-külön kiadó. Bővebbet: Özevgy Fischer Sándorné, Noviszád, Kralja Petra II. 4. 7645

KERESLET

ELSŐRENDÜ nőfodrást vagy fodrásznot azonnali belépésre állandó munkára felveszek. Gyalog János, fodrász, Debelyacsa. 7601

KULTUREGYESÜLET használt könyvesportokat vagy kisebb könyvtárat kíván beszerezni. Ajánlatokat a Reggeli Ujság Közművelődési Tanácsához kér Noviszádra. 7602

KIFUTOLÁNYT keres azonnali belépésre Tylli Held kalapszaloni. Noviszád, Katolicska Porta 4. 7646

ÓRAK, ÉKSZEREK

a legizlésebb kivitelben

Javítások jutányos áron és legprecízebben

SZUBOTICA, Haradjordjev trg 5

SZTARIBECSEN nyugdíjas hivatalnokot vagy más olyan személyt alkalmazunk, aki napi néhány órai irodai munkát vállal. Jelige D. R. ajánlatokat a noviszádi kiadóhivatalba. 7562

BICIKLIVEL rendelkező kifutófiu azonnal felvétetik. Cim: Schmolka hirdetőben. 7648

KÜLÖNFÉLE

A RÉGI VÁROSKERTBŐL elveszett vasárnap két tehén, egyik kicsi oros, a másik zsemlyeszínű, csonka szarvval. Aki tud róluik értesítse Busnét, Noviszád, régi városkert, a katonatemető mellett. 7649

GYÜMÖLCSFAK minden fajtaban, gömbakác-, birskörte- és oltott operfák, Rózsák 150 fajtaban kaphatók **CINI ANTAL** kertésznel, Bácskogradište 920. 7647

Dr. FILIPON CRÈME a legjobb és legkedveltebb nappali krém. Ára helyben és vidéken 14.— dinár. Apoteka Kuchler, Vrsac 2474

FIAT Wanderer, D.K.W. Audi-Horch

gépkocsi képviselő

AUGUST KUTALEK.

Noviszád, Kr. Petra II. 63. Tel. 31-06

SZIPLŐT, pattanást hámlejt, orrvörösödést és más arctisztatlanságot pár tégely használata után biztosan eltüntethet **DARUVARI** krém minden szaküzletben kapható. Háromsarkos nagy doboz 15.—, kis doboz 7.50 dinár. Postán küldi: BLUM gyógyszerár, Szubotica.

Uzajamnost Kredítna Zadruga

ZAGREB, Draškovičeva 23 II.

Szövetkezeti tagjainak igen előnyös feltételek mellett nyújt kölcsönt. Díjtalan felvilágosítás. — Minden községben lelkiismeretes megbízottakat keresünk. 7644

Minden felvilágosítást katoná-ügyekben

ad: Krsta Miličić, Noviszád, Kr. Petra II. 11

„Orthopäd“ cipőket

minden fájóslábra, a legújabb módszerek szerint garanciával készít

Gál István, Szubotica Željinski tér 2

A REGGELI UJSÁG

A MAGYARSÁG LAPJA

Reggeli Ujság

Uredništvo i administracija

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Noviszád, Kr. Petra II. (Futoski put) 50

Telefon: 21-37, éjjel 20-58

Felelős kiadó: **André Dezső**

A kiadóhivatal elnöke: **Blazsek Ferenc**

Pretpista — Előfizetés:

Egy óra 28— dinár

(kíhordó útján 30 din.)

Három óra 80— dinár

(kíhordó útján 86 din.)

Félévre 160— dinár

(kíhordó útján 172 din.)

złazi svakodnevno - Megjelenik naponta

Post. čekovni račun — Postacsekizsámia:

Beograd, 59.754, Zagreb, 46.692

Nyomatott az Uránia nyomdai műintézet és kiadóvállalat körförgőgépén, felelős nyomdavezető: Frank Jozsef, Kralja Petra II. (Futoski put) 50.